

Utopia

STUDENTAVISEN I TROMSØ

NR. 12

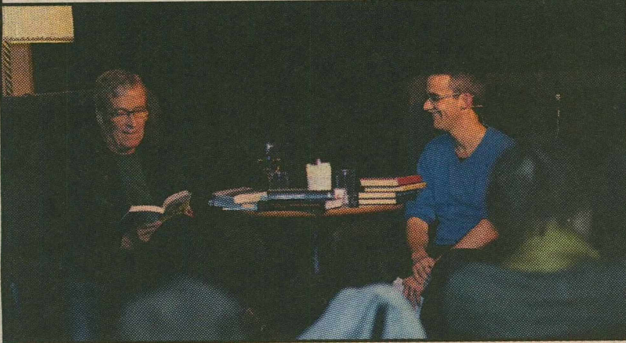
2. NOVEMBER – 10. NOVEMBER 2010

UKE 44–55

ÅRGANG 35

WWW.UTROPIA.NO

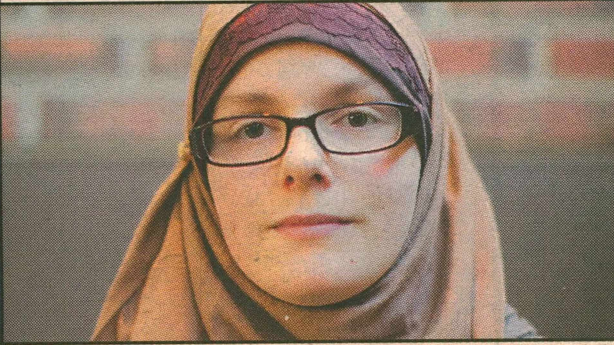
Portrettet: Ragnar Hovland

Forfatteren Ragnar Hovland var innom Ordkalotten – Tromsø Internasjonale litteraturfestival. Utopia let ikkje slike sjanser gå til spele.

Side 12 - 13

Islamdebatten på UIT

Nordlys sin dekning av islam i Tromsø har skapt forargelse. Kritikken hamres nå inn fra både studenter og vitenskapelig ansatte ved universitetet.

Side 14 - 15

Kunststudenter

Bachelorstudenter fra Kunstakademiet i Tromsø får ikke samme stipend som andre kunststudenter i landet. Forskjellsbehandling, i følge studenter og ansatte ved Kunstakademiet.

Side 22 - 23

Fredssenteret nedprioriteres

Fredssenteret blir overkjørt i ny strategiplan ved HSL-fakultetet. Instituttleder Tone Bleie er skuffet over at senteret ikke settes mer pris på. Nord-sør og sør-sør-fokuset er fraværende i dokumentet, som domineres av nordområdene.

Side 8 - 10

- Realfagsorganisasjonen Tekna krever gratis yrkesskadeforsikring for studenter. Kampanjeledere i Tromsø, Ida Kristine Henriksen og Runar Gjerp Solstad, forteller hvorfor.

Side 6

- Insomniafestivalen er over. Utopias anmeldere fant ikke elektronikafestivalen like søvnhemmende som navnet skulle tilsi.

Side 20 - 21

LEDER

Destruktiv strategi

Så hemsøkes vi av nordområdesatsningen igjen. På HSL-fak er strategiplanen for de tre kommende årene vedtatt, og i dokumentet gis det liten plass til annet enn, ja, nettopp – nordområdene. Her fremgår det tydelig at forskning som har til hensikt å studere annet, eller som i hvert fall ikke har en eller annen form for tilknytning til nordområdene, nedprioriteres ved UiT. Hvorvidt realiteten kommer til å gjenspeile dette er ennå usikkert, men hvis et slikt strategidokument som nå er vedtatt skal ha noen nytteverdi utover rene tankeskisser, vil forholdene bli vanskelige for enkelte institutter. I denne utgaven av Utopia er det Fredssenteret som har tatt til orde for en kritikk av sin egen fakultetsledelse. Kun vage formuleringer i det nye strategidokumentet går i Fredssenterets favør hva angår forskning. Nord/sør og sør/sør-fokuset er viet liten interesse, mens dette altså er det som har høyest prioritet ved nevnte institutt. Det er ikke vanskelig å forstå bekymringen til instituttleder Tone Bleie når hun mener dette vil ha negative konsekvenser for både økonomi og den videre forskningen ved Fredssenteret. Samtidig vil det være klokt å samle seg med de andre miljøene som har samme fokus. Slaget er ikke tapt. Om det ble et tettere samarbeid mellom dem som holder på med nord/sør og sør/sør-problematikk, ville det være lettere å hevde seg, vise sin aktualitet og fremme sin sak overfor fakultetsledelsen. Her gjelder det å melke strategidokumentet og dets formuleringer for hva det er verdt og ikke rope ut krisene høyest mulig.

Likevel, dette enorme fokuset på Nordområdene er ikke noe nytt og vil etter all sannsynlighet forbli rådende i mange år fremover. Her i redaksjonen har skepsisen vært stor helt siden "idéen" ble lansert og har gang på gang slått til. Et forringet fagmiljø, større konkurranse og disiplinering av forskning har i stor grad vært bivirkningene av nordområdesatsningen. Linjene trekkes lett til Knut Kjeldstadlis nye essay, Akademisk kapitalisme, hvor han som en av mange setter fokus på markedsrettingen av Universitetet generelt. Han beskriver utdanningsinstitusjonene som kunnskapsfabrikker hvor en kynisk kamp om midlene råder. Ikke ulikt det vi er vitne til i denne lederens tema. Utopia mener det er uheldig at et så viktig institutt som Fredssenteret ikke har fått større gehør for sine prioriteringer i et såpass viktig dokument som en strategiplan og vil følge saken videre.

Utopia ønsker også å støtte de ferdig utdannede studentene ved Kunstakademiet i Tromsø i deres kamp for rettferdighet.

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

KOMMENTAR

TEKST: ANDREAS M. HELLENES
ILLUS.: THEO TVETERÅS

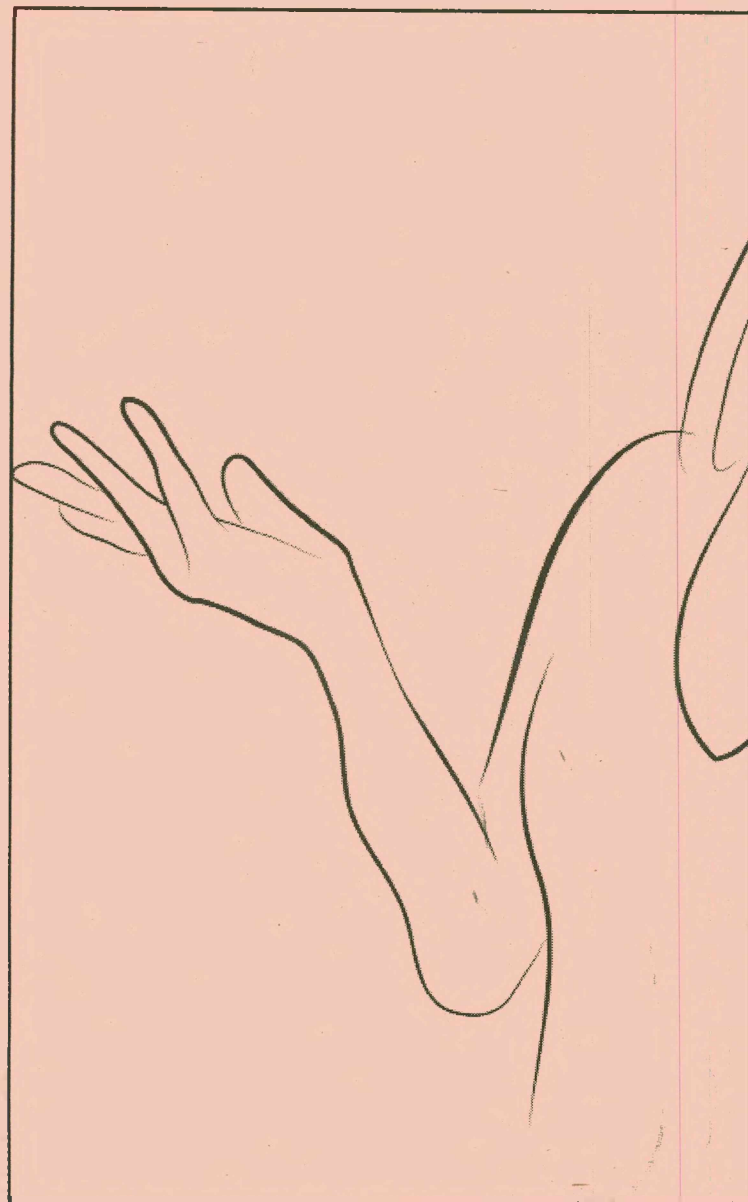
Kulturminister Anniken Huitfeldt står etter ett år som kulturminister støtt, selv om det blåser friskt rundt henne. La oss håpe vindene tiltar i styrke.

Mange sentrale veivalg i norsk kulturpolitikk skulle tas i 2010. Det kan ikke ha vært en enkel sak å sette seg i Trond Giskes stol – mannen skaffet departementet midler de tidligere bare kunne drømme om. Men ved det ene etter det andre punktet har Anniken Huitfeldts avgjørelser vært omstridte. "Hva er det som gjør at kraften i det bedre argument ikke gjelder for norske kulturministre?" spør Morgenbladet på lederplass i anledning avgjørelsen om flytting av Nasjonalgalleriet. Det dreier seg ikke om en enkelthendelse – holdningen er symptomatisk for kulturministerens framferd.

Kulturrot

Da det i forrige uke ble utnevnt ny direktør i Kulturrådet, dukket Anne Aasheim bokstavelig talt opp over natta og fikk jobben. Hun søkte dagen før utnevnelsen og fikk stillingen, foran ti andre kandidater som lenge har vært kjente og diskutert i offentligheten. Stortinget har bestemt at det ved utlysning av offentlige lederstillinger skal presenteres en offentlig søkerliste ved søknadsfristens utløp. Tanken bak dette er at offentligheten skal ha mulighet til å delta i en åpen debatt om viktige ansettelser. Utnevnelsen av Aasheim har fått Norsk Presseforbund til å klage avgjørelsen inn til Sivilombudsmanden. Til Klassekampen uttaler Presseforbundet at det ikke er tilfeldig at dette kommer fra

Huitfeldts hovmod

Kulturdepartementets side. Huitfeldts svar var "det kan de bare gjøre". Noen få dager senere trakk fire av sju medlemmer i Språkrådets styre seg i protest mot kulturministeren.

Språkrør

Foranledningen til dette var beslutningen om å se bort fra styrets enstemmige anbefaling av Kjell Lars Berge som ny Språkrådsdirektør. Det er nå nemlig åtte måneder siden Sylfest Lomheims etterfølger skulle ha vært på plass. Magni

Øvrebotten - som inntil forrige torsdag var fungerende styreleder i Språkrådet - har uttrykt frustrasjon over kulturministerens behandling av saken: "Statsråden gjør som hun vil. Men det er ganske respektløst å be oss om å sitte et år på overtid for å få inn en ny direktør, utlyse en stilling og involvere masse andre mennesker - for så å si at det ikke betyr noen ting". En spør seg om treneringen skyldes et ønske - stikk i strid med regjeringens egen språkmelding - om å bevare

Utopia

ANSVARLIG REDAKTØR/
DAGLIG LEDER:
FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
FRITHJOF@UTROPIA.NO

KULTURREDAKTØR:
ANDREAS MØRKVED HELLENES
KULTUR@UTROPIA.NO

NYHETSREDAKTØR:
LYST UT

FOTOREDAKTØR:
VICTORIA BEZBORODOVA
VICTORIA@UTROPIA.NO

ANNONSE:
TOMEK MOSSAKOWSKI
TOMEK@UTROPIA.NO

LAYOUT:
BERNHARD SIEBERT
BERNHARD@UTROPIA.NO

IT:
RYAN JOHNSON
RYAN@UTROPIA.NO

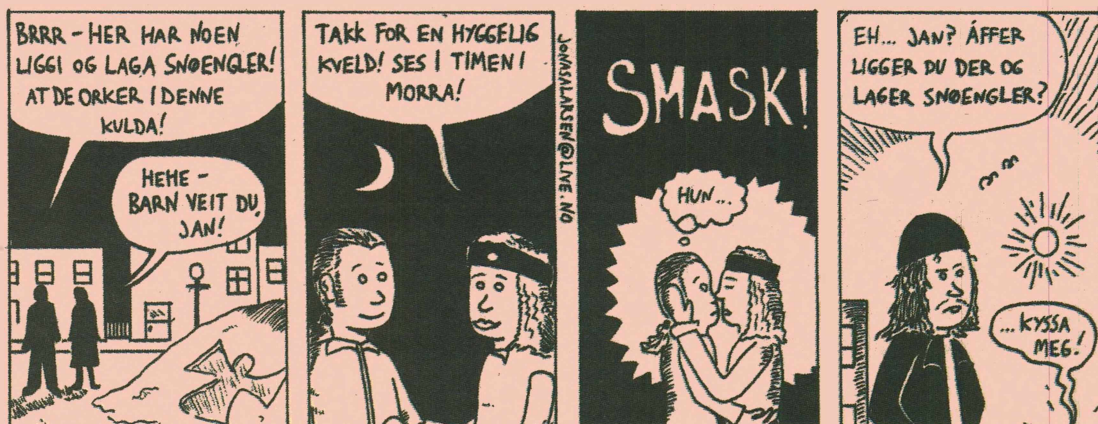
BESØKSADRESSE:
UNIVERSITETET I TROMSØ
TEORIFAGBYGGET 2 - 2.138

TELEFON: 77 62 09 60
WEB: WWW.UTROPIA.NO
E-POST: REDAKTOR@UTROPIA.NO

POSTADRESSE:
UTROPIA - STUDENTAVISA I
TROMSØ
UNIVERSITETET I TROMSØ/
HOVEDGÅRDEN
9037 TROMSØ

PÅ TIDE

av Jonas A. Larsen

Inn fra sida

Språkrådet som raritetskabinett, eller enn å gjøre det til motor for språkpolitikken. Ingen tvil om at Lomheim var en jovial og dyktig popularisator. Ingen tvil om at Berge er mye bedre egnet til å lede norsk språkpolitikk enn i en tid hvor utfordringene er identifisert på en helt annen måte enn før. Lomheim selv uttalte i 2008 at «Ingen tvil om at Berge er mye bedre egnet til å lede norsk språkpolitikk inn i en ny tid.»

Seg selv nok?

Kjell Lars Berge selv er tydelig på at det er de nye tonene annonsert i språkmeldingen som vekket hans interesse for stillingen. Da kan ikke ministerens personlige antipatier stå henne i veien. Spørsmålet som løftes fram og tydeliggjøres gjennom disse sakene, er i hvilken grad Anniken Huitfeldt ønsker seg et dobbelt engasjement hos landets kulturarbeidere og intellektuelle – både som kritiske røster og som villige til å del i politikkkutforming.

Nisser og Dverger

TEKST: ANDE SOMBY
ILLUSTRASJON: THEO TVETERÅS

Sangen "Nisser og Dverger" av Henrik Wergeland er industrialismens og modernismens kampsang. I sin tid hadde den helt sikkert et helt praktisk formål – å få motet opp hos overtroiske engstelige gruvearbeidere som skulle bore og sprengne i fjell på jakt etter mineraler.

I et tilbakeblikk markerer sangen et meget dramatisk tidsskille. Før sangen synges andre sanger. Vi synger om den besjelede natur. Naturen har åndelige dimensjoner. Naturen har tusser og troll som fungerer som har en tilstedeværelse som vi mennesker må forholde oss til. Blant annet manifesterer de seg som ordensvakter når noe galt skjer i vår omgang med naturen. I de sangene er naturen intet objekt som vi på stygt og pent kan objektivisere.

I dette spørsmålet blir det samiske perspektivet spennende. Der finnes det masse "kontrasvæske" når vi skal forsøke å "røntgenfotografere" historien om menneskenes forhold til naturen. I de samiske beretningene har hvert et dyr sine beskyttere fra det magiske universet hvor de underjordiske kommer fra. Der er åndene som sier fra hvor det ikke er ok å oppføre bygg. Der finnes åndene som sier fra at man på et tidspunkt må slutte med fisket – selv om fisken fortsatt biter. Det finnes moralske imperativer i forhold til alle medskapninger.

Nå når vi ser de globale miljøkrisene som kommer oss i møte, innser vi at vi på ett eller annet tidspunkt sluttet å følge naturens lover. Når ble vi til lovbrytere? Kanskje var det da vi begynte å synges om at vi skulle sprengne nissene og dvergene ut? Når krisene mer og mer begynner å ligne på faktum, må vi spørre oss hvor nissene og dvergene ble av. Kan de komme tilbake til oss å hjelpe oss? Kan vi synges de opprinnelige sangene igjen?

Naturen med sjel og naturen som mystisk univers er vanskelig å få tilbake. Men noen biter av naturens ukrenkelighet kan være mulige å finne tilbake til. Har dyrene noe ved seg som er ukrenkelig, eller kan de betraktes som objekter som enten er her for å tjene menneskene eller er i veien for menneskene? Har fuglene noe ukrenkelig over seg? Enn insektene? Hva med plantene? Menneskene har det i katalogen over menneskerettigheter.

Finnes det nisser og dverger som ville påta seg å være voktere over medskapningenes ukrenkelighet? I den relativt nye retningen i rettstenkingen som heter "Earth Jurisprudence" er slike spørsmål aktuelle. Ville de underjordiske blitt glade hvis Altadammen ble demontert sånn at laksen får elva si tilbake?

Det kan være én måte å finne tilbake til sangene som ble sunget før "Nisser og Dverger".

Utopia for 30 år siden

De reduserte bevilgningene til samskipnadene rammer også studentene i form av dyrere og dårligere studentsosiale tilbud. I tillegg slår den generelle omlegginga av skattesystemet klart ut i vår disfavør. Vi får ingen skattereduksjoner, men vil få merke de reduserte subsidiene og økte avgiftene fullt ut.

Utopia for 10 år siden

Nye trådlause datamaskiner gjer studenthuset Driv unikt i verdssammenheng. No kan du ta ein kopp espresso, sjekke e-posten og skrive semesteroppgåva i avslappa omgjevnader i sentrum.

Studentparlamentet åpnet pengesekken

Det så mørkt ut for StudentUKAs fremtid på Driv forrige torsdag. Studentparlamentet vedtok til slutt å redde stumpene av festivalen.

Støtte: Studentparlamentet fordelte semesteravgiften på 3,4 millioner den 28. oktober

(Arkivfoto)

TEKST: ANDREAS M. HELLENES
FOTO: ARKIV

Den 28. oktober møttes Studentparlamentet for å avgjøre hvordan pengene fra semesteravgiften skal disponeres året som kommer. Ti studentorganisasjoner hadde søkt om å ta del i potten på 3 400 000 kr: Driv, ISU, Studentsamfunnet, StudentUKA, Jusshjelpe, TSI, DebutUKA, Utopia, Buddy og Hurradio. I tillegg kommer studentutvalgene fra ulike institutter. Stort sett gikk utdelingen slik parlamentets utvalg hadde innstilt den til å skulle bli – de fleste organisasjonene fikk noe mindre beløp enn de hadde søkt om, men få tildeles mindre enn i fjor.

Studentuka nær bankerott

Ett punkt i utvalgets innstilling vakte imidlertid særlig debatt. StudentUKA, som søkte om 150 000 kr, ble innstilt til 0 grunnet det komiteen beskrev som en "svært dårlig søknad". StudentUKA stilte ikke til ekstraordinær høring om saken i forkant av møtet. Resultatet ble en serie voteringer over hvordan UKA kunne tilgodeses med ekstra kroner, som bunnet ut i flertall for et forslag om å ta 35 000 kr av midlene avsatt til "Andre studentforeninger" – en post som rommer

SEMESTERAVGIFTSFORDELINGEN 2011:

For året 2011 er det satt av 3 400 000 kr av semesteravgiften til ulike studentorganisasjoner ved UiT. I dette beløpet inngår også midler til støttemiddelfordelingen for vårsemesteret. Studentparlamentet har oppnevnt et utvalg som utarbeider forslag til hvordan fordelingen av midler skal være, basert på organisasjonenes virksomhet, rapportering og søknad. Utvalgets innstilling sendes på høring til organisasjonene. Parlamentet samles så for å avgjøre den endelige fordelingen. StudentUKA var i år innstilt til 0 kr av utvalget.

KA SKJER PÅ AK

28. OKTOBER KL 14:15

UiT-professor Henning Howlid Wærn debuterer skjønnlitterært med romanen "E8 Nord". AK lanserer naturligvis boka med brask og bram

10. NOVEMBER KL 11-15

"Hele deg, hele døgnet"

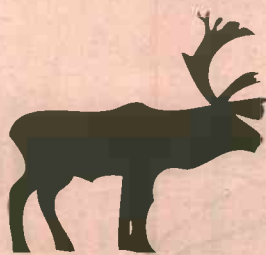
Studentsamskipnaden i Tromsø døyver eksamensangsten med et bredt utvalg av teknikker, strategier, foredrag og premier! Du finner hele SiTo i Solhallen.

11. NOVEMBER

Samisk bokmarkering:

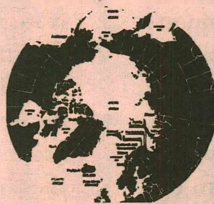
100-året etter den første bokutgivelsen på samisk markert med nyutgivelse, taler og fest!

15. - 26. NOVEMBER

Stort 3-for-2-salg på tegneserier, humorbøker samt norske og engelske pocketbøker. I tillegg blir det konkurranser og overraskelser!

3 FOR 2

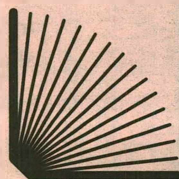
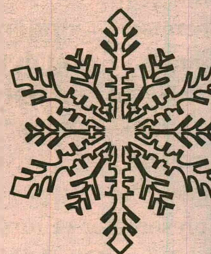

16. NOVEMBER KL 14:15

Bokmarkering:
Geir Hønneland og nordområdebiblioteket.

24. NOVEMBER

Akademisk Kvarter inviterer til førjulsfest med spennende gjester, interessante bokpresentasjoner og uslåelige førjulstilbud!

AKADEMISK KVARTER

Annonserer alltid alle sine arrangementer på facebook - bli tilhenger du også!

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D E L

Et Juleeventyr

Av Charles Dickens

STUDENTPRIS:

160,-

(ordiner 260,-)

[facebook.com/
halogalandteater](https://www.facebook.com/halogalandteater)

[twitter.com/
hateater](https://twitter.com/hateater)

www.ht.tr.no

HÅLOG
ALAND
TEATER

SCENE VEST
11.11 - 18.12
2010

SpareBank
NORD-NORGE

Forsikring på statens regning

Fagforeningen Teknisk-naturvitenskapelig forening krever at staten skal tilby alle studenter i Norge gratis skadeforsikring. I forrige uke mobiliserte de med landsdekkende kampanje.

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
FOTO: BJARTE AAMO LUND

Teknisk-naturvitenskapelig forening (Tekna) synes det er kritikkverdig at studenter ikke blir ivaretatt på samme måte som normale arbeidstakere. De krever nå at staten skal opprette et tilbud som gir automatisk yrkesskadeforsikring til samtlige studenter i norsk utdanning.

Ida Kristine Hansen og Runar Gjerp Solstad studerer begge marin bioteknologi ved UiT og representerer studentdelen av Tekna i Tromsø.

Hva er Tekna?

- Det er en fagforening for folk med realfagsbakgrunn, både for ferdig utdannede og studenter. Blant studentmassen er det hovedsaklig masterstudenter som er aktive, men vi har vært med hele studietiden, forteller Hansen og Gjerp.

- Som fagforening er det jo viktig med mange medlemmer, så selv om Tekna driver med mange saker som ikke direkte omhandler studenter, er rekrutteringsaspektet likevel viktig. Og der er studentene en viktig masse, legger de til.

Tekna sentralt har satt i gang en kampanje som er ment å føre til automatisk yrkesskadeforsikring for alle norske studenter.

Hvorfor er dette så viktig?

- Vi mener at studenter burde ha de samme rettighetene som vanlige arbeidstakere. Som arbeidsgiver har man jo forsikret sine ansatte, og ettersom at universitetet er vår arbeidsplass mens vi studerer, og at staten da blir vår arbeidsgiver, synes vi det er rett og rimelig at den ivaretar vår helse.

Men kan studenter sies å være yrkesaktive på samme måte som vanlige arbeidstakere?

- Vi mener det, selv om det ennå ikke er slik. Og det er jo ikke første gang vi har vektlagt dette. Bare for litt siden hadde vi jo debatten om pensjonspoeng, hvor vi også så på det som rett og rimelig at vi fikk de samme vilkårene som vanlige arbeidstakere. Det er ufordeltaktig nok som det er å sette av fem år av livet hvor man ikke tjener penger, om man ikke får visse rettigheter ivaretatt, mener Solstad.

Både Solstad og Gjerp mener at saken burde være i alle studenters interesse og trekker frem eksempler på at saken er aktuell.

- Skrekkeeksempelet er jo at om man i første året etter endt studietid ender opp som ufør eller på linje med en minstepensjonist, vil pensjonen beregnes ut ifra inntekt fra det foregående år. Så med en femårig utdanning kan man jo ende opp som minstepensjonist, påpeker Hansen.

Har det skjedd?

- Ja, det var litt av bakgrunnen for kampanjen.

- Et annet eksempel er jo den berømte Rosenborgsaken, tilføyer Solstad.

- Det dreide seg om flere tidligere studenter ved Norsk Teknisk Høyskole (NTH) som etter studietiden fikk kreft. Det viste seg senere at det skyldtes deres kontakt med kreftframkallende midler i labundervisningen.

Hvem andre samarbeider dere med for å få gjennomslag for saken?

- Norsk Studentunion og Naturviterne er på banen, og sammen prøver vi å oppnå gehør hos de som sitter med beslutnings- og handlingsevne, politikerne. Og spesielt studentpolitikere burde sette fokus på dette.

De to studentene innser at oppslutningen

Forsikring: Ida Kristine Hansen og Runar Gjerp Solstad vil ha studentforsikring på statens regning

ikke nødvendigvis blir så stor som ønsket. når frem til er veldig positive.

- Behovet er vel størst for dem innen tekniske og naturvitenskapelige fag, så og vi merker at folk styrer litt unna innimellom. De tror sikkert at vi er ute etter å selge noe eller å dra dem med på større prosjekter. Men bevisstgjøringen er viktig, og de vi

Hva vil det koste staten å dekke dette?

- Vi har stipulert beløpet til rundt fem millioner kroner, noe vi anser for å være en liten pott. Det er faktisk ikke mer enn et par timer av oljefondets inntjening.

Studentrådet skeptisk

Leder for Studentparlamentet i Tromsø, Tine Bergli, er skeptisk til kravet fra Tekna.

- Det er selvsagt viktig at studenter ikke blir minstepensjonister eller uføretrygget ved skade, men jeg synes heller løsningene må komme frem internt, heller enn at Staten skal stå til ansvar for å forsikre norske studenter, mener Bergli.

Hun påpeker at NSO skal fortsette samarbeid med BAFO, et meklings-

firma som har i oppgave å finne gode forsikringsløsninger til studenter, samt å opplyse om viktigheten av å være forsikret.

- Tilgjengeliggjøring er langt mer fornuftig enn å påtvinge studentene en forsikring som kanskje ikke engang passer den enkelte. Jeg synes altså at informasjonsspredning er viktig, og det kan vi i Studentparlamentet bidra til.

Fem om forsikring

- Har du hørt om Tekna sin forsikringskampanje?

- Hvordan stiller du deg til deres krav?

Erik Iversen (Bachelor psykologi) – har forsikring

- Nei, den har jeg ikke hørt om.
- Jeg tror det kan bli problematisk ettersom hver enkelt sikkert trenger ulike forsikringer. Dette er noe man burde ordne selv.

Alvhilda Austad (Juss 1.avdeling) – skal forsikre seg

- Nei, det har jeg ikke.
- Det hadde vært supert, men jeg har meldt meg inn i Juristforeningen, hvor man får billig forsikring via DnB nor. Og det finnes jo flere andre gode tilbud.

Kristian Støback Wilhelmsen (Juss 1.avdeling) – har forsikring

- Nei, det har jeg ikke.
- Jeg synes det er noe hver enkelt burde ta ansvar for selv. Staten har viktigere oppgaver å gjøre. Som for eksempel å sikre bedre utdanningstilbud.

Jeanette Solhaug (Bachelor pedagogikk) – har ikke forsikring

- Ja, den har jeg hørt om!
- Jeg synes det høres veldig bra ut. Jeg kunne godt tenke meg å være forsikret gjennom Staten.

Magnus Andersson (Bachelor historie) – har forsikring

- Nei, den har jeg ikke hørt om.
- Baktanken er vel god, men problematisk i praksis. Jeg synes ikke man kan kreve mer enn at hvert enkelt lærersted står til ansvar for skader som skyldes dårlig sikring eller lignende.

Ansvarlig redaktør - 100% stilling

Stilling ledig fra 1. januar 2011

Utopia søker ny ansvarlig redaktør for året 2011. Som ansvarlig redaktør må du ha stor ordenssans og god innsikt i økonomi. Evne til å tenke strukturert og strategisk er også viktig. Ansvarlig redaktør må også være samfunnsorientert, ha nese for gode saker innen nyhet, kultur og akademia. God kjennskap til det norske utdanningssystemet og Universitetet i Tromsø er en forutsetning. En del skrivearbeid må påregnes.

Stillingen lønnes med 110 000,- i året

Kvinner tør sikkert ikke å søke...

Søknad med CV og attester leveres til redaktor@utopia.no eller Utopia - studentavisen i Tromsø v/Frithjof Elde Fjeldstad, Universitetet i Tromsø/Hovedgården, 9037 Tromsø.

For spørsmål om stillingen, ring 48098388

Fredssenteret forsømt

Instituttleder ved Senter for fredsstudier, Tone Bleie, finner at den nylig vedtatte strategiplanen for fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning har et så å si altoverskyggende fokus på nordområdene. Er det slik at fakultetets interesse for globalisering ikke strekker seg sør for Sinsen-krysset?

Nedprioritert: Fredssenteret blir nedprioritert i strategiplan

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

FOTO: VEGAR HERSTRØM

Ved Universitetet i Tromsø (UiT) ble det nylig vedtatt en Strategiplan for fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fak) som skal gjelde for perioden 2010-2013. I dokumentets omtale av forskning, formidling og samfunnskontakt er nordområdesatsingen en rød tråd. I disse avsnittene nevnes ikke forskning på nord-sør og sør-sør forhold med et eneste ord. Tone Bleie, instituttleder ved Senter for fredsstudier (CPS), er ikke tilfreds med det utarbeidete dokumentet, som hun frykter vil føre til en lav prioritering av sør-fokusert forskning og en usynliggjøring av det betyde-

lige og vitale innslaget av utenlandske studenter i de engelskspråklige masterutdanningene ved fakultetet.

- Jeg synes det er bekymringsverdig at vårt eget fakultet sin strategi i stor grad tilsynelatende bryter med vår egen overordnede UiT-strategi, som anerkjenner sammenhengene mellom internasjonalisering og globalisering, solidaritet og fredsarbeid – med andre ord signaliserer strategien at det som skjer i Afghanistan, Singapore og på Stillehavsoyene i økende grad henger sammen med politiske, klimatiske og økonomiske prosesser i Arktis og det Circumpo-

lare området. Fakultetets strategi burde grepet fatt i hvordan vår forskning, utdanning og samfunnskontaktvirksomhet bidrar til å adressere disse kritiske sammenhengene i en farlig destabilisert verden. Hos oss på Fredssenteret er jo dette helt sentrale spørsmål, ja m f ø r Greg Mortensnes n y l i g e besøk og Gandhi-utstillingen. Men vi har jo en rekke dyktige kollegaer og studenter på andre enheter som bidrar til å sette et

helt nødvendig fokus på ulike sider ved globaliseringsprosessen, inkludert sosiale bevegelser, fattigdom og konflikter.

Vag formulering

Bleie påpeker videre at fakultetet i arbeidet med strategien fikk en rekke innspill som løftet fram en rekke enheter hvor forskere og studenter har levert viktige bidrag som burde fortjene en viss vektlegging. Hun understreker at UiT må gjerne

forsette å ha et betydelig nordområdefokus, men som et breddeuniversitet følger det med et soleklart ansvar for å adressere globaliseringsprosesser i et sør-sør og sør-nord perspektiv i tillegg til nord-nord aksen.

Så innspillene som foreslo en viss vektlegging av nord-sør og sør-sør ble altså ikke innfridd på verken forsknings, utdannings eller samfunnskontaktområdene?

- Nei, innspillene som handlet om nord-sør og sør-sør forsvant jo fullstendig. Det er kun vagt formulert at: «HSL-fakultetet skal øke forsknings- og utviklingsarbeidet innenfor alle fagområder»

«Jeg synes det er bekymringsverdig at vårt eget fakultets strategi ikke operasjonaliserer Universitetets overordnede strategis vektlegging på freds og solidaritetsdimensjonen.»

ved å vurdere hvordan faglige ressurser kan organiseres slik at forskning i globale og komparative spørsmål kan styrkes». Avsnittet om HSL-fakultetet som samfunnsinstitusjon løfter bare opp dette ansvaret i nordområdene. Fredssenteret har et interfakultært ansvar her som spenner om det globale sør også.

Bleie understreker gapet hun finner mellom Universitetets overordnede strategi og fakultetets strategi.

Under verdiparagrafene i UiTs strategidokument står det jo at Universitetet skal være en freds- og solidaritetsinstitusjon. Disse aspektene er det Fredssenteret, Kvinnforsk og Samisk senter, samt helsefaglige miljøer som er lokomotiver" for å trekke fremover. Men det er bare Fredssenteret av disse som sorterer under HSL-fakultetet.

Økonomiske konsekvenser? Strategiplanen skal nå brukes til å prioritere knappe midler til et prøvet fakultet der mange etablerte enheter virkelig sliter med økonomien. Instituttlederen, som har ansvar for å bygge opp Fredssenterets forsknings og samfunnskontaktvirksomhet, i tillegg til å ivareta den etablerte fredsutdanningen, er bekymret for hvordan dette vil fortone seg.

Det ser ut til at den nordområdefokuserte strategien har begynt å legge føringer på fakultetets prioriteringer, ja. Ett eksempel er at det i vår ble lyst ut en pott fra HSL-fakultetets forskningsfond, hvor ulike forskningsgrupper kunne søke om midler på inntil 200 000kr. De gruppene som fikk støtte hadde med svært få, om noen unntak, direkte eller indirekte tilknytning til nordområdene, opplyser Bleie.

Dette var svært alvorlig for Fredssenteret akkurat i år når

vi er i en kritisk fase, og uten at vi fikk noen tilslag på eksterne midler.

Men den nye forskergruppen deres, som ikke fikk penger, har jo høstet internasjonal anerkjennelse. Hvordan er dette mulig?

- Ja, det er jo ironisk. At den nyetablerte forskningsgruppen vår, en global ressurs for reintegrering av soldater etter krig, umiddelbart vek-

ker interesse i FN-systemet, og til de grader realiserer freds- og solidaritetsvisjonen i UiTs strategi, men er altså ikke støtteverdige på vårt eget fakultet, konstaterer Bleie.

Hvordan lage en topp fredsutdanning nesten uten stipendiater

Den manglende viljen til å tilføre Fredssenteret doktorgradsstipendiater er en hemsko både for å styrke forskningen og den forskningsbaserte flerkulturelle undervisningen ved senteret, som har et svært internasjonalt masterstudium, mener Bleie. For henne er det også et paradoks at Fredssenteret på den ene siden blir så nedprioritert, mens det på den andre siden har fakultetets sterkeste søkermasse på masternivå og god gjennomstrømming. Senteret kan også utvide opptaket dersom fakultetet virkelig investerer i det og legger til rette for bidrag til å kunne gjennomføre undervisning, seminarvirksomhet og veiledning. Vel og merke blir nye studiepoengsmidler ikke cash for våre nye senteraktiviteter. Disse må brukes til å finansiere studentaktiviteter, så som feltarbeidsstøtte og flerkulturelle aktiviteter.

- Vi har i år fakultetets sterkeste studentsøkermasse. 360 søkere til de 12 internasjonale plassene (av totalt 24). Også har vi nå 55 studenter, men kun én stipendiattstilling. Det er vel det dårligste

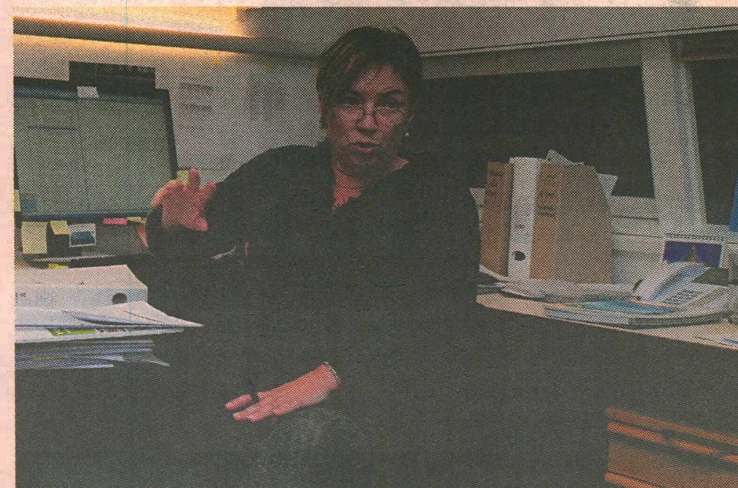
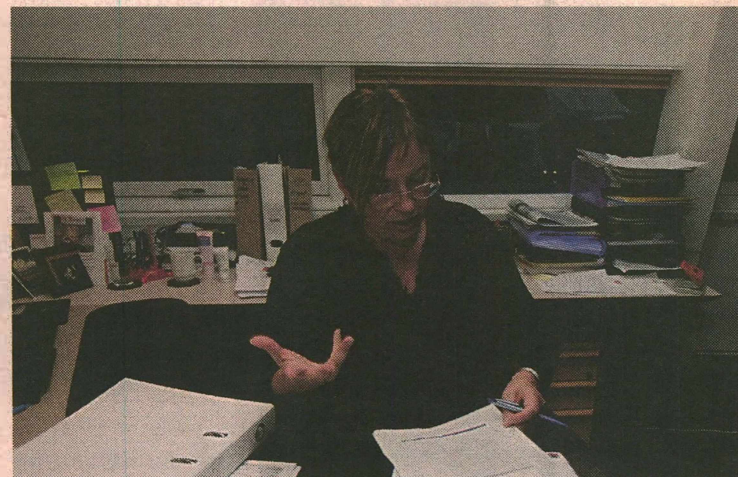
forholdstallet mellom masterstudenter og doktorgradsstipendiater på hele fakultetet – kanskje for hele universitetet. Det er jo veldig demotiverende for de beste av våre uteksaminerte studenter som kunne tenke seg å gå videre. For oss er det frustrerende at vi så langt bare har kunnet tilby én av mange dyktige kandidater et doktorgradsstipend. Vi bruker mye energi på å skrive anbefalinger for de som søker seg videre på toppuniversiteter og frittstående institutter i England, Canada, USA og Norges eget svært anerkjente fredsfnorskningsinstitutt PRIO i Oslo.

Men noen ganger er det "von i hangende snøre". Bleie har nettopp fått signal om at dekanen tenker å prioritere en ny stipendiattstilling til hennes senter. Dersom dette blir en realitet – vil det være en stor inspirasjonskilde for våre mange dyktige sisteårs studenter og de som er nylig uteksaminert og som drømmer om en forskerkarriere.

Legger føringer i tildelingen av knappe midler

Tror du strategien nå framover vil legge føringer med tanke på hvilke kriterier som skal legges til grunn av hvem og hvilke prosjekter og tiltak som får ressurser?

- Utvilsomt; det er jo hensikten til strategien. Den svært sterke vektleggingen på nordområderelaterte satsninger vil forsette, og trolig forsterkes. Dette er jo på sitt vis offensivt og i tråd med sterke politiske føringer. Samtidig er det en tunnelvisjon som risikerer å ikke prioritere flere sterkt internasjonalserte sør-fokuserte miljøer som våre norske og utenlandske studenter ser som de mest interessante miljøene på vårt fakultet. Internasjonaliseringsfeltet er blitt kuppet av diskursen om student og forskermobilitet, og man overser i for stor grad at vi har flere spennende internasjonale studieprogrammer og miljøer her "rett foran nesa" på oss.

DETTE ER SAKEN:

- I et nylig vedtatt strategidokument ved fakultet for Humaniora, Samfunnsvitenskap og Lærerutdanning (HSL) legges det stor vekt på nordområdesatsning, men ikke på nord/sør og sør/sør-fokus.
- Instituttleder ved Fredssenteret, Tone Bleie, mener dette vil få negative konsekvenser for deres institutt, som i stor grad konsentrerer seg om nord/sør og sør/sør.
- Både rektor, Jarle Aarbakke og dekan ved HSL, Petter Nafstad tilbakeviser kritikken fra Bleie.

Uenige med Bleie

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

Dekan ved HSL-fakultetet, Petter Nafstad, forstår frustrasjonen til Bleie, men er ikke enig i konklusjonen hennes.

Petter Nafstad, dekan ved HSL forstår godt at det råder en frustrasjon over pengesituasjonen ved flere av universitetets institutter, men påpeker at Fredssenteret ikke er i noen særegen situasjon.

- Alt i alt ligger Fredssenteret ganske godt an. For neste år har vi i fakultetsledelsen forelått at de skal få både en ny stipendiatstilling, en basisøkning på tre hundre tusen oppå de 3,1 millionene de har fra før og fem nye studieplasser.

Dette høstes jo ikke så verst ut. Hva skyldes dette?

- For det første at de skrev en veldig god søknad og videre fordi de har gjort det bra på resultatdelen. Også har de jo, som også Tone Bleie nevner, mange søkere.

Bleie er ikke utelukkende imponert over de nye tilskuddene.

- Det er veldig fint at vi får en ny stipendiatstilling, men basisøkningen vil ikke kunne brukes til nye aktiviteter, men vil måtte gå til å finansiere for eksempel lærere. De fem nye plassene er jo også fint, men vil heller ikke kunne bidra til en styrket forskningssituasjon hos oss.

Hemmeligheten er å være god

Hva med kritikken til strategidokumentet?

- De prosjektene som får mest penger hos oss har jo ikke noe med nordområdene å gjøre, påpeker Nafstad og trekker frem lingvistikk som ett eksempel.

- Poenget med strategidokumentet er heller å styrke miljøer som er gode, uansett hvem det gjelder. Men i tillegg kommer selvsagt nordområdene. Om ikke vi vektlegger dette er det jo ingen andre som gjør det, og dessuten er det vedtatt nasjonalt at vi skal ha fokus på dette, spesielt på områder innen urfolk (samiske aspekter, journ. anm).

Så dokumentet legger ingen forin-

ger på hvordan tildeling av midler vil fortone seg?

- Jo da, i noen grad. Men hemmeligheten er å være gode. Og her har vi klare kriterier. Blant annet ser vi i forskningsdatabasen Frida hvor mye hvert enkelt institutt publiserer, noe som igjen vil slå ut på tildelinger. Miljøer som har gode prosjekter og som jobber godt over tid får en større del av kaka, forteller dekanen og legger til

- Det legges jo ut fem stipendiatstillinger nå, og Fredssenteret og Sosialantropologi er blant de fem som er forslått i fordelingen. Av de vi har foreslått er det faktisk ingen som driver med nordområdene.

Rektor ikke bekymret

Heller ikke rektor ved UiT, Jarle Aarbakke, tror at strategidokumentet vil føre med seg noen dramatiske konsekvenser for Fredssenteret. Han vil tvert imot berømme instituttets utvikling og fremhever dets posisjon på campus.

- Fredssenteret har gjort veldig fremskritt under Bleies ledelse, både organisatorisk og faglig. Og dette har vi belønnet ved å sette av midler fra rektors strategiske pott for at senteret skal styrke seg.

Hvilken betydning har Fredssenteret for UiT?

- Det driver en veldig viktig aktivitet og det er helt klart at det fungerer som en effektiv rekrutteringskanal av både nasjonale og internasjonale studenter fra både nord og sør.

Er det ikke grunn til å bekymre seg når så lite av Fredssenterets fokus blir vektlagt i et strategidokument?

- Nei, jeg er sikker på at pengene vil følge aktiviteten og kvaliteten som blir gjort ved alle våre ulike institutter. Og Fredssenteret gjør et glimrende arbeid, så det er ingen grunn til å bekymre seg. Samtidig er det jo slik at jeg er glad for at man så tydelig peker på at man må satse på Nordområdene i HSL-fak sitt strategidokument. Det ene utelukker ikke det andre.

Peace Centre receives Nobel Peace Prize

The Peace Centre at University of Tromsø has recently accepted a sizable donation from Greg Mortenson.

Delighted: The Peace Centre is delighted about receiving donation from Greg Mortenson (from left: Ole D. Mjøs, Tone Bleie)

TEXT: TOMEK MOSSAKOWSKI

PHOTO: PRESSE

On 8th October, Nobel Peace Prize nominee Greg Mortenson donated \$20,000 to the Peace Centre. Director Tone Bleie said that the centre was "absolutely delighted" to accept the money. "The donation will kick start certain initiatives that the Peace Centre had been hoping to work on."

Mortenson is well-known for his humanitarian work in remote areas of Pakistan and Afghanistan, where his or-

ganisation – the Central Asia Institute (CAI) – has built at least 145 schools to date. CAI's main mission is to provide education for girls, to improve socio-economic conditions, decrease infant mortality and help fight poverty.

Happy to help

The cheque was handed over in a ceremony in the afternoon, after a well-attended lecture entitled "Promoting Peace with Schools, Not Bombs

in Afghanistan and Pakistan" was given by Mortenson on his efforts in Central and Southern Asia.

Later, he was to be found signing copies of his New York Times bestselling book Three Cups of Tea in Akademisk Kvarter, which has recently been translated into Norwegian; the profit made from sales in Scandinavia constituted the bulk of the money given by Mortenson. Three Cups of

es donation from ominee

akke, Greg Mortenson)

Gausvik. "Spending time with him was rewarding and interesting. I admire him a lot for the things he has achieved. I am a big supporter of women's rights, and I think by educating girls he is sowing seeds of peace in the Pakistani hills."

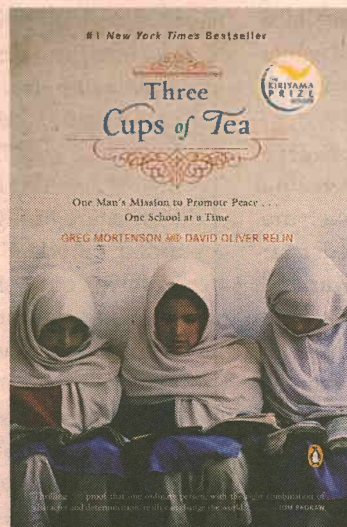
Gausvik is attending a conference on women's role in global security in Copenhagen next week with Mortenson, who is a firm believer that the means to improving socioeconomic conditions, and in turn reducing religious extremism, is through the education of women.

Humanitarian

Mortenson expressed his desire to continue a dialogue with the Peace Centre after his visit. Growing up in Tanzania and currently living in Montana, Mortenson's ancestors were from Djupvik, near Tromsø and during his stay at the Centre he went to visit relatives in the area.

"He seemed very excited to finally come back to his roots", said Gausvik. "While in Djupvik, he met some former refugees from Afghanistan by pure coincidence. It was a moving incident. He is a person you have a lot of empathy for. He does not boast about how much he has done for the world, rather he is humble."

Mortenson was nominated for the Nobel Peace Prize in 2009 and 2010, by several members of US congress. He has won a considerable amount of awards thanks to his work, and currently holds over 20 honorary doctorate degrees.

support these initiatives. We hope to work with Greg on some in the future too."

The current problems with funding have forced the Centre to put on hold Scholarships used for students writing articles based on their Master's theses and for those writing PhD applications.

"I think it's really extraordinary he donated the money, and I hope the Centre can use it to promote positive peace" said former student of Peace and Conflict Transformation Kjersti

Ukas masterstudent

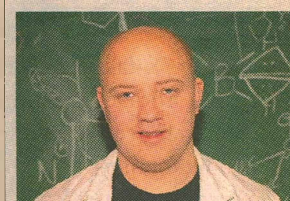
I Ukas masterstudent undersøker Utopia hva slags mastergrader som produseres her på tunet.

Tekst og foto:
Bjarne Aarmo Lund

Hvorfor valgte du å studere kjemi?

Eneste grunn til at jeg valgte å ta utdanning i kjemi var at det var det jeg likte best på videregående skole.

Etter at jeg begynte å studere kjemi skjønte jeg at det var kjemi jeg ville holde på med, selv om jeg har hatt litt biologi, fysikk og matematikk.

Navn: Simon Larsen
Alder: 24
Master(program): Master i kjemi

Hvordan er studieløpet for en mastergradsstudent i kjemi?

Det er en to år og 120 studiepoeng. 60 poeng skal være ulike kurs og 60 poeng skal være oppgave. Selv har jeg tatt ekstra med kurs i år, og planlegger derfor å bli ferdig med mastergraden på ett og et halvt år, men det er jo en litt spesiell situasjon.

Hva er tema for din masteroppgave?

Temaet er liquid crystals, og vi skal syntetisere corroler som kanskje vil vise seg å være flytende krystaller. Hadde vært veldig stilig hvis det var det, men korroler er uansett spennende molekyler. Det er et noe av det som studeres i retningen som kalles (Bio-)uorganisk og materialkjemi.

Bio-uorganisk, hva er det?

I Bio-uorganisk kjemi studerer vi metallers rolle i biologiske systemer. Her i Tromsø jobber vi med coroller som er veldig lik porfyriener som finnes i blant annet hemoglobin(i våre røde blodceller).

Har du bestemt deg for hva du skal gjøre når du er ferdig med mastergraden?

Har ikke bestemt meg helt enda, men mest sannsynlig blir det en PhD.

Hva er det beste med å være student ved Universitetet i Tromsø?

På bachelorgraden var det et slumt liv, har blitt litt hardere på mastergraden. Men iallefall er miljøet på kjemi veldig åpent og det er mange dyktige folk.

Har du involvert deg i noen student-aktiviteter?

Ikke noe voldsomt organisert, men har vært på Driv og en fest i ny og ne.

Er det noen råd du vil gi til høstens nye studenter?

Gjør prosjekter mens du tar bachelorgraden. Man lærer mye og man ser hva forskjellige grupper holder på med.

Tea is currently required reading for US senior army officials. It has been welcomed by the US military.

The donation was warmly received by the Peace Centre, which has recently been in difficulty due to a lack of funding allocation to its newer functions. "The Peace Centre was previously just an educational unit, only directing the Master's course. Now, we have become a fully fledged Peace Centre – we advocate, disseminate and create dialogues. Above all, we now do research" said Bleie. "The money will be used to

Lærer og student

Han skriv så godt at sjølv ein ihuga nynorskhatar blir mjuk i sjela. Ragnar Hovland har vo

TEKST: KJERSTI HELLESØY, HEDVIG ØLMHEIM
FOTO: VICTORIA BEZBODOROVA

Vi møter Ragnar Hovland på Kafé Sånn etter at han er ferdig-snakka med Endre Lund Eriksen om temaet "oppbrudd og ankomst". Han har vore i Tromsø for å fortelja om forfattarskapen sin for både vaksne og barn i regi av litteraturfestivalen Ordkalotten. Han har òg rukke å spele ukulele og synge popklassikarar med den trivelege og litt tørre stemma si, og sette saman ei speliste for Sånn-publikummet. No er Tromsøturen straks over for denne gang og han har tatt seg tid til å møte Utopia for ein liten prat. Eit urettferdig breitt spørsmål kanskje, men kva skriv du om? spør vi over kafébordet.

- Ja nei altså, ein bør jo kunne seie noko om det, men eg har ikkje eigentleg nokre store tema som eg skriv om. Eg prøver jo å gi eit utsnitt av enkelte delar av eit menneskeliv, og eg skriv om folk eg kjenner og folk eg har vokse opp saman med. Eg brukar mykje mitt eige liv, men litt omskreve, svarar Hovland.

Du blir ofte karakterisert som vestlandsforfattar, kva tykkjer du om det eigentleg?

- Nei, det er vel litt mangel på fantasi å bruke desse merkelappane. Eg skriv jo frå Vestlandet, men eg vil ikkje seie at det er spesifikt vestlandsk. Mange har spurt meg om kva vestlandshumor er. Eg trur desse regionale forskjellane, når det gjeld humor og lynne, er nokså overdrivne. Dei var kan hende sterkare ein gang i tida, men i dag trur eg ikkje me kan snakke om dette på same må-

ten. Eg blir litt sur av at det skal være noko spesifikt vestlandsk. Kva er normalen? Det er veldig sjeldan ein snakkar om noko austlandsk, ein austlandshumor. Det er som om det austlandske er det normale, og alt som ikkje passar inn i det er avvik. Eg prøver å motarbeide dette.

«Den var ikkje så spesiell den studietida, kanskje. Det var jo ei tid då det var mange ting ein skulle oppdage, i verda og litteraturen og kunsten.»

er veldig sjeldan ein snakkar om noko austlandsk, ein austlandshumor. Det er som om det austlandske er det normale, og alt som ikkje passar inn i det er avvik. Eg prøver å motarbeide dette.

Kan hende er det du skriv om litt meir gjenkjenneleg for vestlendingar? For austlendingar blir det vel meir eksotisk med ferjer og fjordar.

- Eg skjønner at det kan bli litt eksotisk. Men den dagen Dag Solstad blir kalla austlandsforfattar kan eg gå med på å bli kalla vestlandsforfattar, seier han diplomatisk.

Kva tykkjer du om lesarar i Nord-Noreg då? Får du same mottaking her som du får i Bergen?

- Ja, det vil eg seie. Det er liten forskjell. Eg har mange gode lesarar i Nord-Noreg, slår Hovland fast.

Romanforfattaren

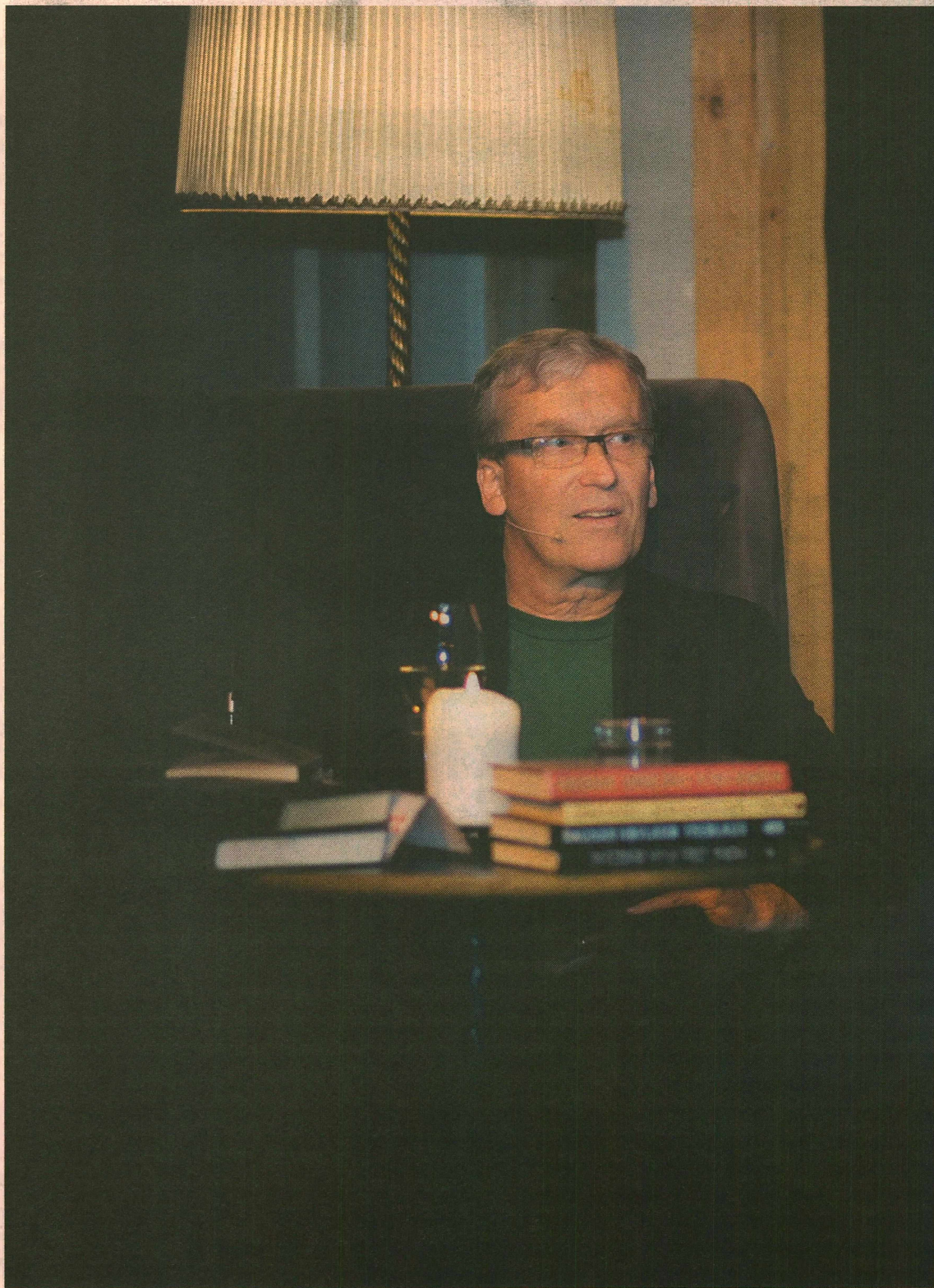
Ragnar Hovland har skrive ein imponerende rekke romanar, noveller, skodespel og diktsamlingar. Mang ein nynorskhatande tenåring har nok vorte overtydd om at nynorsk også kan brukast i spennande og morosame samanhengar etter å ha lest ein av romanane hans. Men kva sjanger trivst Hovland sjølv best med?

- Det er jo romanar eg har skreive flest av og kjenner meg mest heime i. Eg likar at eg ikkje må være så knapp heile tida, sjølv om eg jo er knapp i romanar òg, med korte setningar og korte kapittel. I romanen har eg tid på meg til å utvikle ting. Eg kan legge inn eit heilt kapittel her og der som ikkje har noko stor tyding for samanhengen. Det er vel den store fridomen med ein roman som eg set pris på.

Så me kan venta oss ein masse romanar framover?

- Nei, ikkje så fryktelege mange. Det er atskillig tyngre å skrive no enn det var i min ungdom. Eg brukar mykje lenger tid på ting no. Neste år er det jo fem år sidan sist eg gav ut noko. Slik var det aldri i mine yngre dagar. Då var det minst ei bok i året, oftast to.

Har skrivestilen di endra seg mykje

Bokprat: Ragnar Hovland (til venstre) i samtale med Endre Lund Eriksen

i løpet av forfattarskapen din?

- Ikkje voldsamt, men det finst klare skilnader frå seinare bøker og tidlegare, forklarar Hovland.

- I dei tidlegare brukte eg mykje metaforar og bilete som eg no har gått vekk frå. Eg nærmar meg eit metaforfritt språk etter kvart. No skal det mykje til før eg brukar ein samanlikning. Og so trur eg at eg skriv litt lengre setningar. Eg må ikkje sette punktum heile tida, men kan

sette eit og anna komma.

Er du like nøgd no med det du tidlegare har skreive?

- Det har hendt eg har måtta lese gjennom det eg har skreive før, og då har eg vel eigentleg blitt mest positivt overraska. Eg ser jo at det er ein del ting som eg ikkje ville skreive no. Men samstundes er det ein stor oppfinnsamheit og energi som eg ikkje finn på same måte i dag. Eg har vorte flinkare å skrive, men eg har samstundes mista noko på veggen.

Studietid

Ein av dei mest kjende romanane til Ragnar Hovland er "Sveve over vatna" som handlar om livet til ein ung mann som flytter frå ei lita bygd på Vestlandet til Bergen for studere, og ikkje minst om hans eksentriske følgjesvein, Dr. Munk. Men vart livet slik han trudde då han sjølv var ung student?

- Eg studerte i Bergen. Eg studerte vel engelsk, fransk og ... litteraturkunnskap. Eg hadde ingen store planar. Eg dreiv

Tromsøbesøk.

og skreiv litt, men hadde ikkje tenkt at det var det som skulle bli mitt liv. Samtidig hadde eg ikkje lyst å bli lærar, sjølv om eg tok engelsk som var eit typisk lærarfag. Men eg tenkte at om eg ikkje finn på noko anna så kan eg no bli lærar. Det blei eg for so vidt òg. Eg var lærar i to år. I to heile år. Men eg hadde ingen planar om kva eg skulle bruke livet mitt til då eg byrja studere.

Korleis type student var du? undrar vi.

- Eg var vel ein student som likte typiske studentting, som å gå i filmklubben og lese bøker, drikke øl, og...

Dei viktige tinga i livet, altså?

- Dei viktige tinga i livet. Foreleske meg, og... Då eg studerte var det jo den politiske vekkinga som kom over landet. Så eg var til ein viss grad politisk engasjert. Eg var ikkje organisert eller noko, men eg gjekk jo litt i demonstrasjonstog og på diskusjonsmøte i Studentersamfunnet. Den var ikkje så spesi-

ell den studietida, kanskje. Det var jo ei tid då det var mange ting ein skulle oppdage, i verda og litteraturen og kunsten. Så slike ting var vel så viktige som sjølve studiet.

Blir ein nokon gong ferdigstudert?

- Nei, det blir ein vel ikkje. Men eg huskar eg var veldig glad og letta den dagen eg gjekk ut av universitetet og det var siste dagen. Sjølv om eg hadde likt å studere var det godt å vere ferdig. Det var på tide.

Skrivekunstakademiet

Ragnar Hovland har tidlegare arbeidd ved Skrivekunstakademiet i Hordaland, der unge forfattarspirar får undervisning innan skjønnlitterær skriving. Korleis har det vore å være rettleiar for unge forfattarar, undrar vi.

- Det var interessant og til dels morosamt. Moro å sjå kva folk skreiv og kva dei tenkte, og tenke ut kva slags vegeir ein kan prøve å pense dei inn på. Ei hovudoppgåve var jo å peike på uheldige formuleringar og slike ting. Og det er greitt. Men like viktig er det å pense dei inn på bøker som kan vere nyttige for dei å lese.

Men korleis er det å skulle være ein slags mentor for folk som kanskje ser opp til deg og beundrar forfatterskapen din?

- I dei åra eg dreiv med undervisning var det ingen som var slike typiske Hovland-epigonar. Det var eit større problem for Jon Fosse, som var kollegaen min då. Det var fleire som prøvde å skriva som han.

Korleis lærde du sjølve å skrive?

- Det var ved å lese andre forfattarar. Det var den einaste måten å gjere det på. Eg byrja å imitere fleire eg likte, som til dømes Arild Nyquist, Einar Økland, Tor Åge Bringsværd, Richard Brautigan, Dylan Thomas og Boris Van, og prøvde med det å trekke ut ein eigen stil. Og ein eigen stil, det kan ein trygt slå fast at Ragnar Hovland har utvikla. Denne stilen har fått namn som til dømes ironisk naivisme, nysentimentalisme og vestlandssurrealisme, på trass av forfattern sin uvilje mot slike geografiske karakteristikk. Uansett kva man vil kalle stilen hans, den har fått solid feste og ein stor og trufast lesarskare. Som Endre Lund Eriksen sa det under samtalen med Hovland: "Han skriver så godt at selv ihuga nynorskhatere liker bøkene!"

På Kafé Sånn går intervjuet mot slutten. Nok ein vestlending skal på scena for å underhalde eit forblåst Tromsø-publikum og Ragnar Hovland vender nasen sørover, heim til Oslo. Kanskje skal han skrive på den nye romanen sin, som han ikkje vil lese frå. Kanskje skal han pusse vidare på artikkelsamlinga som kjem til våren. Før han går spør vi om han kan anbefale ei låt til Tromsø-studentane. Hovland mumlar.

- Ja, då må det vel bli soul, og han skri-
blar ned
noko. Four
Tops sin
"Walk Away
Renee".

Om du vil bygge opp under denne

Vestlandsforfattar-hypen, kan du jo finna deg ein fjellgard oppi Luster eller noko og sitte der og skrive, foreslår vi.

- Ja, det kan eg sikkert. Ha meg ein sau eller to, seier Hovland på det ironisk naive, nysentimentale og vestlandssurrealistiske viset sitt.

FAKTABOKS

Ragnar Hovland (fødd 15. april 1952 i Bergen) er ein norsk forfattar, dramatikar og oversettar. Han debuterte som forfattar i 1979 med romanen *Alltid fleire dagar*. Hovland skriv for barn, ungdom og vaksne. Han har motteke ei rekke prisar for sin forfatterskap. Ragnar Hovland er også musikar; han spelar keyboard og syng i bandet Dei nye kapellanane. Blant bøkene til Hovland finner ein titlar som *Alltid fleire dagar*, *Søve over vatna*, *Sjølv mord i Skilpaddekaféen*, *Bjørnen Alfred* og *hunden Samuel forlet pappkartongen*, *Katten til Ivar Aasen møter hunden frå Baskerville*, *Dr. Munks testamente*, *Ei vin-terreise* og 1964.

Studenter slakter artikkelserie

Debatten om islam har herjet Tromsøs mediebilde i flere uker. Reaksjonene har ikke latt vente på seg. Ved Universitetet i Tromsø kritiseres dekningen av den ekspanderende verdensreligionen fra både vitenskapelig ansatte og muslimske studenter.

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

FOTO: ARKIV

Lørdag 9.oktober var showet i gang. Nordlys lanserte sin nå famøse artikkelserie *Islam i Tromsø*. Man kunne lese om at landets eneste kvinnelige moskéleder, Sandra Maryam Moe, vil reise ny moské i Tromsø, finansiert av en pengesjeik fra Saudi Arabia. Kort tid etter fulgte artikkelen om hennes ektemann Andrew Wenham, som angivelig hadde suspekter forbindelser til et muslimsk terrornettverk. Og vi kunne lese om skoler her i Tromsø som praktiserte islamske skikker. Artikkelserien vokste og leserinnleggene haglet inn. Netdebatten blomstrer. Her er noen representative sitater:

«Frekke djevler, som er kommet til Norge, og kommunistene i Tromsø tar imot dem. Send tilbake fascistene, som ikke vil følge norsk lov. Stopp den økonomiske støtten til islamistiske fascistere.»

«De får ha sin egen skole i sitt eget land – her er det annerledes og det må de lære seg og leve med.»

«Om 20 år er Norge et muslimsk land om ikke vi kristne kommer mer på banen. Vi er et kristent land og skal fortsatt være det. Om det skal skje må det et regjeringsskifte til. Men vi ber om et blodvasket Norge, vekkelse og reformasjon.»

Vekker fremmedgjøring og forargelse

Fremstillingen av islam, slik den ble presentert i Nordlys har vært til stor forargelse hos mange, også blant studenter og innad i de vitenskapelige kretser. Lederen for IslamNet Student Tromsø (INST), Ahmad Naweed Faizi, er blant dem som mener at journalistikken og den påfølgende debatten har vært svartmalende og har speilet et ukorrekt bilde av islam i Tromsø.

- Serien har sagt tilnærmet ingenting om muslimer i Tromsø. Resultatet av serien er at Tromsøs muslimer føler seg fremmedgjorte; de stiller spørsmålstegn til virkelighetsbildet som skapes om dem selv gjennom serien.

Faizi mener Nordlys har spilt på inngrodde fordommer og at avisen umulig kan ha satt seg

inn i islams mangfold av praksis, ståsted og retninger.

- Alnor (muslimsk forening i Tromsø, journ.anm) drives av en komité med et sunt ståsted i Islam, og vi har full tillitt til at driften vil fortsette i dette sporet; også i en eventuelt større moské, mener Faizi og fortsetter

- også Islam Net, som vi er en del av, har blitt omtalt svært feilaktig i serien; som at vi er ekstreme, flyr inn islamister, preker wahabisme og har nærmere drapstruet Abid Raja.

Manglende innsikt og forståelse

Lederen for den omtalte foreningen påpeker at de ikke representerer et syn som er på langt nær så kontroversielt som det mange forledes til å tro og at det legges stor vekt på åpenhet.

- Islam Net er ingen organisasjon som står for radikal eller ekstrem Islam. Vi opphøyer heller ikke en lovskole fremfor andre, noe som fremkommer i våre vedtekter. De foredragsholderne som Islam Net har invitert til sine møter, er svært populære over hele verden, og er selv fra "Vesten" og kan på ingen måte omtales som islamister. Islam Nets nettside har et Forum der alle, muslimer såvel som ikke-muslimer er velkomne til å skrive. Her har det vært en tråd der muslimer diskuterer Abid Rajas kritikk mot Islam Net i sin nye bok *Dialog*, der noen har reagert sterkt. Disse kan kun snakke på vegne av seg selv, og ikke organisasjonen. Om man går inn på tråden, ser man de mange reaksjonene på de som reagerer med sinne på denne kritikken, om at man som muslimer er forpliktet å ordlegge seg på beste måte, styre sitt sinne og være tålmodige. Forummedlemmer snakker på vegne av seg selv og ikke for Islam Nets.

Lite dekkende Nordlys

I et debattinnlegg kommenterer Faizi en kritikk som er rettet mot deres forening angående deres tilknytning til den indiske Dr. Zakir Naik, grunnlegger og president av Islamic Research Foundation (IRF).

(...)Nordlys har også konfrontert

oss med vår tilknytning til den muslimske taleren Dr. Zakir Naik, som blant annet hevdet å oppfordre til terror mot USA: Dette stemmer heller ikke. Et sitat fra et av hans foredrag ble tatt ut av sammenheng slik at meningsinnholdet ble forvridd. Alle som er interessert i å vite hans faktiske holdninger bør lese hans egne tilbakemeldinger om saken på <http://www.zakir-naikexclusion.com/> og bestille det nevnte foredraget via Islam Nets nettsider. Zakir Naik har selv utfordret disse anklagene fra Storbritannias innenriksminister gjennom en rettsak, og han har frem til nå vunnet første runde; noe som selvsagt ikke har kommet frem i Nordlys.

Hva mener du burde vært annerledes med Nordlys sin dekning av islam i Tromsø?

- Vi er positive til en serie om Islam i Tromsø, dersom man faktisk snakker om Islam i Tromsø. Vi håper fortsatt Nordlys får reportasjen på rett spor ved å vise den store variasjonen av muslimske identiteter i byen, og kontakter dem som sitter med kunnskap om det muslimske miljøet i byen. De er mange, avslutter Faizi.

Oppgitt: Rahma Søvik er oppgitt over Nordlysdekning av Islam i Tromsø

Støtte fra flere studenter

En annen muslimsk student, Rahma Søvik, som tar en mastergrad i samfunnsplanlegging og kulturforståelse, reagerer på linje med Faizi.

- Ikke bare generaliseres alle (rike) Saudiarabere til å være onde og utspekulerte fundamentalister. Her generaliseres også Tromsømuslimer, med bror Ibrahim og søster Maryam i spissen, til å være naive og stakk dumme nikkedukker, utbryter Søvik.

Hun lurte på om Nordlys kan være seriøse når de hevder å peke på faren for at radikal Islam får rotfeste i Tromsø og savner en bevisstgjøring fra avisens side.

- Den eneste måten det kan skje på, er jo at muslimer i

Tromsø har eller adopterer denne forvridde forståelsen av Islam. For å bli radikale muslimer, må vi legge på hyllen både Guds frykt, sunn fornuft og veiledningen vi har fra våre Profeter med Muhammed (fred være med han) som den siste i rekken. Dette vil aldri skje, slår hun fast og fortsetter

- Nordlys fremstiller oss som om vi er naive idioter, og det klarer jeg ikke se på som annet enn frekt.

Skal styres etter norske lover

Hun bemerker at den nåværende saudiarabiske eieren av moskéen Alnor har kommet med en betingelse som han står fast ved. At moskeen skal styres etter norske lover.

Om dette ikke overholdes vil han stenge moskeen.

- Men det nevnes selvsagt ikke i Nordlys, sier Søvik oppgitt.

- At Nordlys kontakter eksperter rundt om i Norge og verden som ikke har den minste kjennskap til vårt trossamfunn og oss, taler for seg. Muslimer har hatt bedehus her i over 20 år. Alnor har eksistert i 5 år. Med Maryam og Ibrahim som dyktige og proffe ledere og mentorer, har vi fått til mye positivt både innad i miljøet og ut mot majoritetsbefolkningen, som faktisk ingen andre muslimske trossamfunn har fått til i Norge. Skal denne sannheten publiseres i etterkant, og virke som et plaster på såret? spør hun oppfordrende.

Falske premisser: Religionsviterne Siv Ellen Kraft og Bjørn Ola Tafjord mener Nordlys opererer på falske premisser

Islam på falske premisser

De to førsteamanuensene, Siv Ellen Kraft og Bjørn Ola Tafjord, som begge er religionsvitere er langt på vei enig med de to studentene og forstår frustrasjonen Nordlys har skapt i det muslimske miljøet i Tromsø.

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

FOTO: BJARTE AARMO LUND

Hvis intensjonen var å få frem god og saklig debatt med en opplysende diskusjon med tanke på utfordringer i islam, har Nordlys bommet stygt, mener Kraft.

De lanserte jo dette som noe som skulle være en gravende journalistisk serie, hvor de utga seg for å skulle avdekke problematiske sider ved det muslimske miljøet i Tromsø. Dessverre bærer hele serien et preg av konspiratoriske undertoner.

Både Kraft og Tafjord er enige om at denne typen dekning av islam er noe vi allerede har nok av.

Påfallende mistenkeliggjøring

Tafjord synes det er påfallende at det som i utgangspunktet kunne vært vinklet som en gladsak heller har endt opp

som en mistenkeliggjørende profilering av nevnte Wenham. - Saken handlet jo om at Wenham hadde vært i kontakt med en type islamsk nettverk, men at han tok avstand fra dette umiddelbart da han ble klar over situasjonen. Dette kunne vært vinklet som en gladsak, hvor en person tok ansvar og avstand fra denne typen nettverk. I stedet blir han fremstilt som en mulig terrorist og at dette muligens dreide seg om noe mye større.

Dette kobles så sammen med standardingrediensene; kvinneundertrykkelse og terror, legger Kraft til.

- Hege Storhaug hadde til og med en teori om at Sandra Maryam Moe, som er leder for Alnormoskéen og Wenhams ektemann, var innsatt som et slags skalkeskjul for gi et inntrykk av at islam er kvinnefrigjørende,

fortsetter hun.

Dette er symptomatisk. At man entydig har brukt folk som nettopp henne, som befinner seg på en nokså ekstrem fløy, påpeker Tafjord.

- Hvem har Nordlys brukt som kilder, spør han retorisk? De er i det hele tatt i liten grad troverdige.

Ikke unikt

Kraft og Tafjord mener at Nordlys sin vinkling av islam ikke er unikt for Tromsø.

- Vi ser det overalt. Enkeltsaker blåses opp. På 90-tallet hadde vi bønnerops-, moské og omskjøringsdebatter, hvor alle har vært vinklet på lignende vis i offentligheten. Det er altså ikke noe nytt når Nordlys vil ha søkelys på de negative sidene ved islam, hevder Kraft.

Vilje til kunnskap

Tafjord savner en journalistisk vilje til å ta til seg og formidle kunnskap som representerer mangfoldet som befinner seg i spørsmål knyttet til religion.

- Vi må jo ta utgangspunkt i at journalister er oppegående og opplyste om hva det dreier seg om når de skriver om slike temaer, men her er det visst uvitenskap og mangel på vilje til å lytte til hva ulike muslimer faktisk sier.

Er det hensiktsmessig med en avisdebatt om slike temaer som dette?

- Det er jo vanskelig med slike diskusjoner når noen allerede er satt i en syndebugskrok, sier Kraft.

- Men det er alltid hensiktsmessig å ha debatter om spørsmål som er saklig fundert og har en relevant bakgrunn man kan ta

stilling til. Men når premissene er tendensiøse og bygget på fordommer, er det meningsløst med diskusjon. Da kommer man bare frem til mer feilaktighet og fordommer, kommenterer Tafjord.

- En masteroppgave fra UiT finner at islamdebatten i Tromsø har vært svært polarisert. På Facebook er det blant annet opprettet to sider: ja og nei til moské i Tromsø. Og så stanger de mot veggen fra hver sin side. Oppgaven har undersøkt om det overhodet finnes en dialog i tråd med Habermas sitt syn på offentlighet og argumentasjon. Men meningsmotstanderne står på hver sin side og snakker om hverandre til hver sin gruppe.

- Men denne debatten tar nok mer av nå enn tidligere fordi Nordlys er inne og vinkler debatten sterkere redaksjonelt enn før, tror Kraft.

Kjemien rundt oss: Frisk grønn brokkoli

Er du plaget med at brokkolien din blir grå og trasig? Med bare en liten dæsj bakepulver kan du få brokkolien frisk og grønn!

TEKST: BJARTE AARMO LUND
FOTO: BJARTE AARMO LUND

Brokkoli, som andre grønnsaker får sin grønnfarge fra molekylet klorofyll. Klorofyll er et pigment som vi finner hos planter, alger og cyanobakterier. Klorofyll er et ringformet molekyl, som inneholder et Magnesium-ion.

Hvis pH blir for lav vil porfyrinets egenskaper endre seg, slik at magnesium-ionet ikke lengre binder og som resultat mister brokkolien mye av sin grønnfarge.

pH blir lavere hvis vannet vi bruker er surt (sur nedbør) eller hvis brokkolien blir liggende lenge i vannet fordi syrer frigjøres fra brokkolien.

Vannet kan nøytraliseres ved å tilsette bakepulver, fordi bakepulver består av natriumbikarbonat som vil nøytralisere syrene. Når syre og karbonat blandes dannes det CO₂.

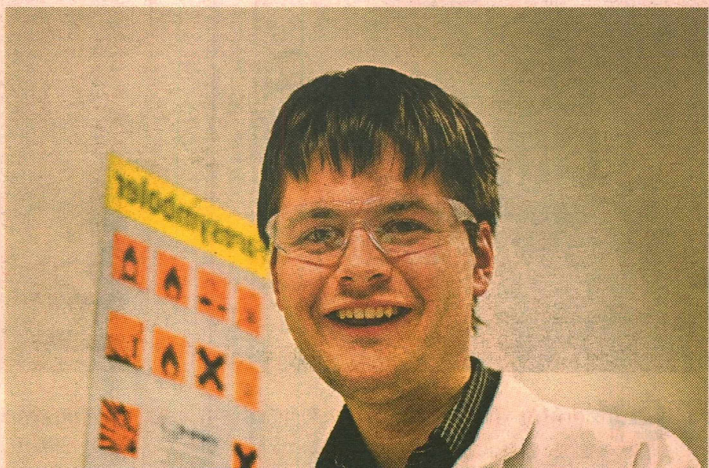
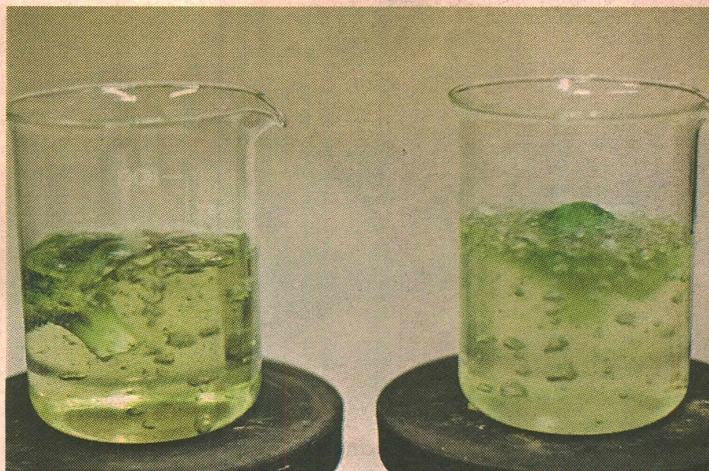
Nok teori, her følger oppskriften.

Kok opp rikelige mengder vann og tilsett en dæsj bakepulver (legg merke til at det bruser opp pga. frigjøring av CO₂).

Deretter tilsetter du oppskjært brokkoli, og lar det koke opp igjen. Tøm så ut vannet og server gjerne sammen med noe annet.

Hvor lenge brokkolien skal kokes avhenger av hvor myk en ønsker at brokkolien skal være, men vær obs på at bakepulveret bryter ned celleveggene i brokkolien slik at de blir fortere myk. Personlig synes jeg det er nok å la det koke opp.

Klorofyll er forøvrig gunstig for å unngå kreft i følge flere studier.

KILDER

- Speer, Brian R. (1997). "Photosynthetic Pigments". UCMP Glossary (online). University of California Museum of Paleontology.
- <http://nicholasacademy.com/scienceexperiment-299broccolisience.html>
- Chiu-Nan Lai, Mary Ann Butler, Thomas S. Matney, Antimutagenic activities of common vegetables and their chlorophyll content, Mutation Research/Genetic Toxicology, Volume 77, Issue 3, March 1980, Pages 245-250, ISSN 0165-1218, DOI: 10.1016/0165-1218(80)90057-9.

Notiser

Seige myter om Nord-Norge

NORD-NORGE: Den første store undersøkelsen av Nord-Norges omdømme, et samarbeidsprosjekt mellom Universitetet i Tromsø og Høgskolene i Harstad og Finnmark, er avsluttet. Forskerne har spurt avgangselever i videregående skole og innflyttede studenter fra sør i landet om deres inntrykk av landsdelen. Prosjektleder Lasse Knutsen kan fortelle at de seige mytene om Nord-Norge lever i beste velgående; noen av stikkordene er fiske, hARRY-kultur og sex. Et av målene med undersøkelsen er å få mer klarhet i hva som skal til for å få studenter til å flytte

nordover for å ta høyere utdanning.

- Nord-Norge avskrives fordi det er langt unna og kaldt, elevene ikke har familie eller venner her og tror at de ikke vil trives. 58 % har aldri vært i Nord-Norge heller. Det er viktig at vi tar denne informasjonen innover oss når vi skal rekruttere ungdom til landsdelen, uttaler Knutsen i en pressemelding.

For øvrig opplyser 57 % av studentene sørfra som er kommet nordover for å studere at det overstiger alle forventninger.

Rolleblanding ved Høgskolen i Bodø

Høgskolen i Bodø må tåle krasse kritikk fra Riksrevisjonen etter at en fakultetsdirektør signerte fakturaer fra fotballklubben Bodø-Glimt, hvor vedkommende var styreleder. Til Forskerforbundet karakteriserer Per Anders Engeseth i Riksrevisjonen det hele som "uryddige forhold og dårlig økonomiforvaltning". Han minner om at det i tillegg er uklare habilitetsundersøkelser i saken. «Etter Riksrevisjonens vurdering er det kritikkver-

dig at det ikke ble foretatt nødvendige habilitetsvurderinger fra høgskolens side i forkant av samarbeidet. Riksrevisjonen finner det videre uheldig at høgskolen leide inn en person fra fotballklubben til å utarbeide søknad om DA-midler, hvor midlene blant annet skulle gå til klubben selv. Riksrevisjonen er også kritisk til høgskolens engasjement overfor fotballklubben», heter det i Riksrevisjonens egen uttalelse om saken.

FAGBOKSALGET 2010

STARTER 12. OKTOBER

AKADEMISK KVARTER

B O K H A N D E L

Banalisering av Islam

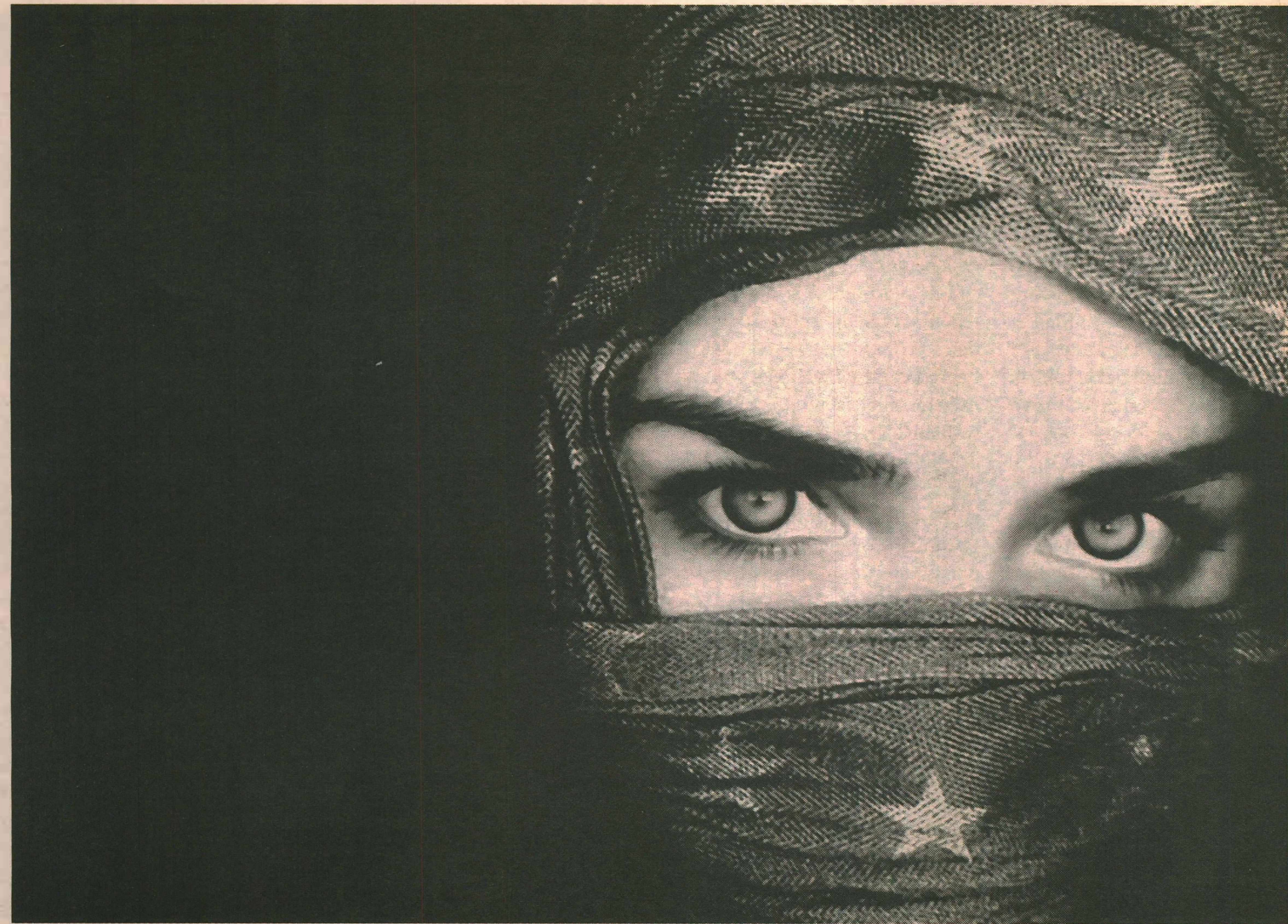
KRONIKK

TEKST: THOMAS ROGNMO
ILLUS.: VICTORIA BEZBODOROVA

De siste årene har begreper fra vestlig politisk terminologi ofte blitt brukt for å omtale islam. I utgangspunktet virket kanskje dette som en god idé, ettersom islam tross alt er en svært mangfoldig religion. Man skulle tro at innføring av disse begrepene ville knuse den utbredte forestillingen om at islam er en monolittisk størrelse. Dette har dessverre ikke skjedd. I stedet har media, politikere og andre debattanter sjonglert vilkårlige politiske begreper. Resultatet av dette er at debattene rundt islam har degenerert til et tøysete lavmål.

Det verste eksempelet er nok bruken av ordet "radikal". Politikere og media er svært opptatte av å understreke hvor farlig "radikal islam" er. Dessverre har jeg ikke blitt opplyst om hva "radikal islam" konkret går ut på. Som politisk begrep brukes "radikalt" ofte om noe som er omveltende og ytterliggående. Begrepets mangfoldighet og bruksområde er svært vidt, men det brukes alltid i kontrast med begreper som "konservativ" og "reaksjonær". Med dette i bakhodet kan man kanskje tenke seg at radikal islam betyr at muslimer bryter med tradisjonelle verdier, endrer politisk ståsted, blir revolusjonære eller lignende.

Denne illusjonen brast for meg da landsdelsavisa Nordlys påsto at hvis den ultrakonservative islamske retningen wahhabisme får innflytelse i Tromsø vil dette (paradoksalt nok) føre til mer radikal islam. Hvis jeg skal prøve å lese inn en slags fornuftig mening i denne påstanden må det i så fall være at Tromsøs veletablerte muslimer blir irriterte over wahhabistene og tar avstand fra trossamfunnet deres. Følgelig blir noen av Tromsø-muslimene kanskje mer "radikale" og får lyst til å vise bedre frem hva det vil si å være muslim for dem. Selvsagt tror jeg ikke at det var dette avisa mente. Hver gang media snakker om "terrorceller" i

Norge, dukker tross alt ordet "radikal" opp igjen.

Begrepet ser ut til å ha blitt en "kulturell søppelbøtte" hvor politikere og journalister kaster alt de ikke liker med islam – uansett hvor i verden og hvilken retning av islam fenomenene kommer fra. Som en følge av dette mister begrepet sin mening.

Den ofte siterte og meget kontroversielle islamkritikeren Mark A. Gabriel opererer med sitt eget kategoriseringssystem:

Sekulære muslimer: Som kun tror på de gode versene, mens de forkaster alt som har med *jihad* å gjøre.

Den tradisjonelle muslimen: De lærer islam og vet at *jihad* er en del av den, men de nøler med å gjøre det i praksis fordi de blir redde.

Islamistene: Det er disse som utfører vold og terrorhandlinger. Det er disse som praktiserer den egentlige islam slik den ble åpenbart til profeten.

Hva bakgrunnen for denne tredelingen er vet jeg ikke, men den kan kritiseres på samtlige punkter. Hvorfor skal det være forutsatt at sekulære muslimer, altså de som er for adskillelse av religion og stat, bare tror på hva Gabriel beskriver som "gode vers"? Hvilken autoritet har for øvrig Gabriel til å avgjøre hva som er "gode" og dårlige vers? Hva angår "tradisjonelle muslimer" klarer heller ikke Gabriel å nyansere hvilke mangfoldige betydninger *jihad* innehar. Generaliseringen i den siste kategorien er nærmest pervers. Islamisme er for det første ikke en ensartet gruppe, men en samlebetegnelse for flere forskjellige retninger av politisk islam, noen er militante, andre er ikke det. Hva Gabriel mener er "den egentlige islam" skal jeg utelate fra denne teksten.

Et annet, mer lokalt forsøk på generaliserende klassifisering finner vi på Facebook-gruppen "Nei til Moske i Tromsø":

"Det finnes idag to grupper muslimer. På den ene siden de såkalte moderate muslimer som verdset-

ter frihet, likhet og menneskerettigheter. På den andre siden islamistene, ekstreme muslimske grupperinger som ser på FNs Menneskerettighetserklæring som ikke-islamisk og motkjemper vestlig påvirkning med terror og vold. Den militante islamismens kamp mot kristendom og andre religioner er vår tids mest eksplisitte og skremmende form for religiøs forfølgelse"

Her ser vi nok et eksempel på sverting av islamister og generalisering av muslimer. Denne klassifiseringen får det til å virke som om islam består av to typer mennesker: Venstrepolitiker Abid Raja og Osama bin Laden. Det er for øvrig fascinerende å se at ordet "moderat", som ofte relateres til sentrumpolitikk, er svært utbredt i norske beskrivelser av muslimer, mens ordet "liberal" virker fraværende. Finnes det ingen liberale muslimer?

Religionshistoriker og seniorforsker ved Södertörns universitet, David Thurfjell, presiserer at islamister til en viss grad deler posisjon med venstresiden,

dette gjelder særlig land som Norge og Sverige, hvor venstresidens representanter ofte sympatiserer med muslimer. I Frankrike har det på den andre siden vært problematisk for muslimer å samarbeide med venstresiden ettersom sistnevnte ikke aksepterer et islamsk syn på familien og kvinners posisjon.

Samme hvor mange "vestlige" kategorier man benytter seg av i famlende forsøk på å beskrive islamske retninger, vil det aldri være nyansert og beskrivende nok ettersom islamisme går på tvers av disse kategoriene. Jeg vil med dette oppfordre media til å publisere en opplysende serie som tar for seg de forskjellige retningene innen islam, både hva angår tro, praksis og politikk. Slik mediebildet er i dag er det like greit at media kutter ut bruken av uttrykkene "moderat" og "radikal" og heller banaliserer debatten ytterligere ved å omtale muslimer som "snille" eller "slemme".

Thomas Rognmo har Mastergrad i Religionsvitenskap fra UiT

LESERINNLEGG

TEKST: JENS INGVALD OLSEN

Nordlysjournalist Tone Jensen gjør på kommentarplass torsdag rede for serien om islam som Nordlys har hatt den siste tida, og kritikken serien har fått. Hovedmålet for hennes kritikk er "venstreradikalere som setter på den verbale autopiloten så snart de hører antydning til kritikk av islam eller dens tjenere." Og videre: "Men gamle Karl Marx tese om religion som opium for folket, later pussig nok ikke til å gjelde islam. Hvorfor?", spør Tone Jensen. Nå skal ikke jeg på noen måte påta meg ansvar å svare for "venstreradikalene". Men siden jeg har uttalt meg i intervju i Nordlys, – og påpekt at vi faktisk har religionsfrihet, skal jeg prøve å svare for min egen del.

Marx og opium

I utgangspunktet er det interessant å observere at Tone Jensen mener at kritikken mot Nordlys' artikkelserie kommer fra venstreradikalere, som i tillegg har glemt sin Marx. Mye kan nok være glemt, men jeg vil likevel minne om at det Marx omtalte var faktisk opiumets lindrende virkning, – og ikke opium som

Fobier i Nordlys?

gift. Han ville forklare hvorfor, og hvordan mange brukte religionen for å holde ut undertrykkinga, – som trøst i en trøstesløs tid. Det er vel heller ikke sånn at alle de som har reagert på Nordlys' vinklinger, fokus og lemfelige omgang med fakta regner seg som venstreradikalere?

Definisjonsmakta

Tone Jensen skriver... "radikal islam er på solid fremmarsj, også her i landet", Hun plasserer seg (og Nordlys) i en underdog-posisjon mot det hun kaller "definisjonsmakta", og som gjør at "vi blir redde for å si det vi ser". Jeg må virkelig spørre: Hva er det som rører seg oppe i Nordlys-redaksjonen? Hvilke viktige nyheter om islam generelt og wahabismen spesielt som ikke er allment kjent, er det Nordlys har bragt for dagen? Dersom det er Nordlys oppgave å gi solid grunnlag for egne fordommer, har serien nok muligens hatt sin misjon.

Saudi, USA og taliban

Slik jeg forstår Tone Jensen har formålet med artikkelserien vært religionskritikk, og å advare mot radikal islam, da særlig waha-

bismen og planene om moske i Tromsø.

Saudi-Arabia og dets kongedømme blei etablert av Storbritannia, men USA overtok tidlig på 1930-tallet hegemoniet som landets og Saud-familiens fremste allierte. Oljeselskapet Aramco var et sentralt element i denne utviklinga. Boka "Blood and Oil" av Michael T. Klare (Penguin 2004) anbefales som lesing om dette. Den pakistanske journalisten og forfatteren Ahmed Rashid har i boka "Taliban" (London 2000) gitt en grundig beskrivelse av hvordan Saud-familien (sammen med USA) finansierte og spredte wahabismen til Madrasene(koranskolene) i Pakistan på 80-tallet der Taliban blei etablert og vokste fram til en stor bevegelse. Wahabismen er etter alle mine målestokker reaksjonær, og på ingen måte radikal. I dag ble det kjent at USA, med godkjenning fra Israel, har inngått avtale med Saudi-Arabia om salg av våpen for 355 milliarder kr. For to dager siden var statssekretær i UD, Espen Barth Eide i Saudi-Arabia for å pleie de gode norsk-saudiske forbindelsene. Om Marx i si tid skreiv om opium i overført betydning,

så produseres det aller meste av dagens konkrete opium i Afghanistan, av blant annet krigsherrer Norge er med å beskytte, som forsyner verden med heroin. Denne heroinen når også fram til gatene i Tromsø. Kanskje Nordlys heller burde rette sitt kritiske søkelys på denne trafikken, enn å gå løs på en religiøs minoritet her i byen. Nordlys kunne med fordel informere mer om den rollen våre allierte og venner i USA og Saudi-Arabia har spilt både når det gjelder opium og spredning av wahabisme i Afghanistan og Pakistan. Men det er vel mer krevende enn å lage tabloidoppslag om våre hjemlige muslimer. Terrorforsker Brynjar Lia ved FFI hadde en god observasjon i Nordlys onsdag 20.10. der han sier at dette hadde vært god mulighet for Nordlys bruke historia om Wenham (positivt) ved å vise fram en som aktivt tok avstand fra, og forlot gruppa han var med i da han så hvilke hensikter de hadde. I stedet valgte altså Nordlys å "avsløre" en "nesten-terrorist".

Jens Ingvald Olsen er leder i Rødt Valgallianse Tromsø

Studenter uten rettigheter

LESERINNLEGG

TEKST: GJERP SOLSTAD

Studenter i Norge er her ved advart: Bli vi skadet eller alvorlig syke kan det koste oss dyrt. Studenter har i dag ikke krav på yrkesskadeforsikring eller ulykkesforsikring. Vi ender opp som minstepensjonister dersom ulykken skulle være ute, for eksempel gjennom stråling eller kjemisk påvirkning gjennom laboratoriearbeid. Minstepensjon er i dag 151 000 kroner.

Kreftsaken ved NTNU, den såkalte Rosenborg-saken, har synliggjort studenters behov for økonomisk sikkerhet ved ulykke eller eksponering fra farlige stoffer. Mellom 1960 og 2000 var omkring 9 000 ansatte, stipendiater og studenter tilknyttet laboratoriene på Rosenborg i Trondheim. I etterkant har man sett en opphopning av enkelte kreftformer blant ansatte og studenter som over lengre tid var tilknyttet disse laboratoriene. Blant annet de som tok grunnkurs kjemi. Regelverket i dag sikrer ansatte, mens studentene som arbeider på de samme laboratoriene med de samme stoffene står uten rettigheter. Virker dette riktig?

Tekna-studentene retter nå søkelyset på den manglende forsikringen av studenter gjennom en landsomfattende facebook-kampanje. Vi krever at staten nå må utarbeide en tilfredsstillende forsikringsordning for alle studenter, som ved skade eller sykdom kompenserer for tap av fremtidig inntekt. Myndighetene i Norge ønsker studenter som tar utdanning, bygger kompetanse og senere skaper verdier for landet. Da må de også ta kostnadene dersom ulykker eller sykdom skulle inntreffe under studiene, på samme måte som arbeidsgivere sikrer sine ansatte gjennom yrkesskadeforsikringsloven.

Gjerp Solstad er studentkontakt for Tekna i Tromsø

Funksjonshemmede: Studiefinansieringens outsiders

LESERINNLEGG

TEKST: KARI MARTE BJERKE

Norsk lov stadfester at alle skal ha like muligheter til å ta utdanning uavhengig av alder, kjønn, sosioøkonomisk bakgrunn eller funksjonsdyktighet. Blant annet kommer dette tydelig frem i lov om utdanningsstøtte. Likevel er vi langt ifra å nå lovens mål om lik rett til utdanning da det gjelder personer med nedsatt funksjonsevne. Dagens studiefinansieringsmodell fører til at utdanningsøkende med nedsatt funksjonsevne blir de største økonomiske taperne både under og etter studiene".

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 1 fremmer at det skal sikres like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse uavhengig av funksjonsevne, men ut fra et økonomisk perspektiv kan ikke en person med funksjonsnedsettelse sies å ha lik mulighet til å ta høyere utdanning. Ikke alle har kapasitet til å ta en ekstrajobb ved siden av studiene og heller ikke til å fullføre studiene på normert tid, på grunn av funksjonsnedsettelsen. Lik rett til utdanning og fysisk tilrettelegging hjelper heller ikke når

denne personen blir økonomisk tilsidesatt.

IA-avtalen, avtale om inkluderende arbeidsliv, gir innpass i arbeidslivet og bidrar til å bryte ned en barriere skapt av samfunnet. Likevel er ikke dette nok i et land der stadig flere søker høyere utdanning. Stortingsmelding 40 (2002-2003), "Nedbygging av funksjonshemmende barrierer" påpeker at arbeidslivet er den viktigste inngangsporten til fellesskap og sosial deltagelse i samfunnet. Den sier også at høyere utdanning har langt større betydning for hvorvidt personer med funksjonsnedsettelse kommer i arbeid enn det har for andre. Et av tiltakene den skisserer for å øke mulighetene for utdanning blant funksjonsnedsette er å endre forskriften om tildeling av utdanningsstøtte slik at forlengelse som skyldes funksjonsnedsettelse fullstipendieres. En økt mulighet for utdanning blant funksjonshemmede ville gitt seg konsekvenser i form av økt sysselsetting fra denne yrkesgruppa. En ser alt tendenser på at mastergradsstudier blir mer normalt, og uten mulighet for studiejenomføring vil en skape et gap hvor personer med funksjonsnedsettelse får et kunnskapsmes-

sig etterslep.

Ikke bare vil den enkelte funksjonsnedsette tjene på en mer tilrettelagt finansieringsordning. I rapporten "fordi det lønner seg" fra Unge Funksjonshemmede vises det til at staten Norge kan spare inn mellom 14 og 25 milliarder kroner i et 30års perspektiv ved å bedre tilrettelegge studiefinansieringen for personer med funksjonsnedsettelse. 14 milliarder kroner tilsvarer en firefelts motorvei fra Oslo til Bodø! Det vises også til svært gode resultater i Danmark hvor det har vært svært samfunnsøkonomisk gunstig å tilrettelegge for økt deltagelse i akademia. Det finnes i dag enorme, ubrukte menneskelige ressurser blant personer med funksjonsnedsettelse, men flere

av disse personenes utdanningsmulighet stoppes av dagens studiefinansieringsmodell som ikke gir rom for en begrenset studieprogresjon.

Soria Moria II har åpnet for en mer tilrettelagt studiefinansieringsordning for studenter med nedsatt funksjonsevne og dette er viktig å gjennomføre tidligst mulig da en bedre ordning vil gagne en stor gruppe unge mennesker og ikke minst samfunnet i sin helhet. Studentenes Landsforbund krever at alle gis lik mulighet til å studere, uten at det økonomiske aspektet skal bli nok en samfunnsøkonomisk barriere.

Kari Marte Bjerke er velverdspolitisk ansvarlig i Studentenes Landsforbund

REFERANSER

- Lov om utdanningsstøtte, <http://www.lovdato.no/all/tl-20050603-037-001.html>
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven), <http://www.lovdato.no/all/hl-20080620-042.html>
- Stortingsmelding 40 (2002-2003), <http://tinyurl.com/ykt5wou>
- Fordi det lønner seg", Unge Funksjonshemmede, <http://tinyurl.com/y9ba5tc>

Vi trenger deg NÅ!

...til å skrive, fotografere og illustrere.

I UTROPIA får du muligheten til å prøve deg som journalist og fotograf.

Kom innom!

Utopia ligger i teori-fagbygget hus 2, første etasje under mix

Insomnia? Drink through it.

No surprises at this year's Insomnia Festival.

TEXT: TOMEK MOSSAKOWSKI
PHOTO: INSOMNIA

Insomnia Festival is a bit like masturbating when home alone: you really go for it with high expectations, but are ultimately left feeling disappointed and a little bit guilty.

Not to worry, we can put away our rave clothing and glow sticks for a year and slowly begin to look forward to next time's odd assortment of artists, pretension and sparse dance floors.

EN FIN TID?

It's a shame really, as electronic music – sorry, "future music" – doesn't get much air time in this town. Instead we're force fed North Norwegian rock bands and the occasional bizarre artist booking - like Talib Kweli, who clearly had no idea what or where Tromsø is. The poor guy looked pretty bewildered upon walking out on stage.

Diskjokke on Thursday definitely delivered, however: his live band worked really well. Their outfits worked even better: the shiny, sequined tops and bow ties were about the only thing livening up the same-old, drab interior of Driv. People danced like crazy for him, and then left in mass exodus to go to VT as soon as he was done.

SATURDAY BLUES

Saturday was weak, and left most people a little confused. Was it fun? Perhaps, but by quite early on both floors felt like Coop on a Sunday – empty. No music was particularly exciting. Kyle Hall's Detroit house hoo-ha got dull quickly; maybe when he finishes going through puberty he'll get better.

Downstairs was no cigar either: most of the crowd were more interested in hitting liquor in the over-20s bar than the mediocre music. A few stragglers were left bopping on the dance floor but they were hardly the high mess-heads found at a real electronic music festival.

Sure, Insomnia is dedicated to showcasing new artists from around the world – a good mission, but must it be at the expense of most people's enjoyment?

In the end, retiring to the cafe and having a conversation seemed like the thing to do. If this is the future of music, take me out back and shoot me now.

That said, we'll end up going next year.

Thumbs up for Diskjokke, thumbs down for atmosphere

Godt polsk håndverk åpnet Insomnia på Verdensteateret

Insomnia åpningsshow: Sza/Za vs Polanski

TEKST: ANDREAS MØRKVED HELLENES
 FOTO: INSOMNIA

Det kunstneriske startskuddet for årets Insomnia var det ingenting å utsette på. Men det er ikke flaut å ha lest igjennom velkomsttalen på forhånd.

Løgn å si at den niende Insomniafestivalen ble lansert med brask og bram. Til å begynne med kjentes en heller hensatt til ungdomsskolens besøk fra rikskonsertene Norges vakreste kinosal torsdag kveld. Velkomsttalen ble servert på hverdagslig engelsk, som for å sikre at Insomnia er både avslappa og internasjonal nok. Søtbrorukket på samme språk introduserte så den polske duoen Sza/Za fra Warszawa seg. De ba publikum trekke nærmere, noe som

også forsterket følelsen av ungdomsskole. Så satte de i gang.

Taktomskifte! Programmet polakkene presenterte var så enkelt som det var godt: å sette elektronisk og akustisk lyd til seks utvalgte kortfilmer den unge Roman Polanski lagde mellom 1957 og 1962. Det hele fungerte så godt (sett bort fra eksperimentene med skummel skrekkfilmstemme i noen av filmene, som falt tvers igjennom) at en glemte musikerne, hva enn det vitner om filmenes styrke eller musikkens svakhet. Kortfilmene ble til en samling kortfortellinger. Og slik ga møtet mellom Polanskis kortfilmer og Sza/Zas musikk innblikk i en mellomuropeisk kunstnerisk tradisjon som vi i oljehippe Norge trengs å minnes

på at finnes. Polakker er mer enn et håndverkerfolk som kommer om sommeren for å fikse tak, male vegger og plukke bær. Nøkkelordet her er humor. Absurd humor for å takle en absurd verden.

Meningsløs vold for å takle kjedsomheten. Både steiner og epler er gode å kaste, men et skille går mellom de som kaster det ene og de som kaster det andre etter kattunger. Når to menn i en film stiger opp fra havet bærende på et stort klesskap med speil, er det ingen som vil ha det. Speilet knuses og bærerne jules opp av Polanski selv. Til slutt forsvinner de tilbake til Østersjøen. Sza/Zas reaktualisering er mest eksplisitt når de i en annen film bytter ut den opprinnelige musikken med moderne saker, og de ha-

gedansende fortsatt er i takt. Men også her kommer en mobb og trasher festen. Et mekanisk dokkeverksted brenner ned, mens paraplyene vandrer forbi uten å ense noe. Polanskis verden er parabelens. Den siste filmens to sledereisende jøder, som knives med hverandre i evig runddans om hvem som skal sitte og hvem som skal trekke, forteller oss noe om hvordan denne verdenen fungerer. Når den materielle forutsetningen for de tos verdensorganisering, sleden, er borte, bærer de hverandre på rygg isteden. Denne verdenen minner om stolten, men når stolene er borte stopper ikke musikken, og alle deltakerne må leende og gråtende fortsette som før.

når livet blir for stort eller for lite..

DEN NORSKE KIRKE

STUDENT prestene

I TROMSØ

tor.stranda@uit.no 91342023

kari.nedgard@uit.no 97003476

<http://uit.no/studtjenester/957>

Diskriminering av kunststudenter

Kulturdepartementet nekter kunststudenter i Tromsø samme stipender som andre handling, raser studentene.

TEKST: ANDREAS M. HELLENES
FOTO: IDA RASMUSSEN

Høsten 2007 åpnet Kunstakademiet i Tromsø. Kunstakademiet. I sommer ble studentene fra akademiets første bachelorkull ferdige med sin utdanning. Nå nektes kunststudentene fra Tromsø samme stipender som landets øvrige billedkunststudenter.

STARTKAPITAL

Line Solberg Dolmen, kontaktperson for studentene i denne saken, forteller Utopia at dette stipendet er noe alle kunststudentene hadde regnet med at tilfalt dem etter fullført grad.

- Stipendet på 70.000 kr fungerer som en slags startkapital, som det er godt å vite at man har når man skal starte opp for seg selv etter utdanningen er ferdig. Mange bruker også stipendet til videreutvikling av sine prosjekter før de går videre med mastergrad.

For over et år siden ble det sendt søknad til Kulturdepartementet om at studentene på bachelorprogrammet i samtidskunst ved Universitetet i Tromsø skulle gis adgang til å søke om stipend basert på gjennomført kunstutdanning. 29. september i år kom det negative svaret fra departementet. Ifølge Solberg Dolmen så studentene det som en selvfølge at de ble omfattet av samme støtteordninger som andre norske billedkunststudenter.

- Ikke før i mai fikk vi høre at det kunne bli mer komplisert enn først antatt. Vi fikk da beskjed fra Helga-Marie Nordby om at det dreide seg om formaliteter som måtte på plass, men at vi skulle få stipendene, kanskje litt senere på høsten.

Ifølge statssekretæren i departementet er det derimot ingen automatikk i at Kunstakademiet i Tromsøs studenter skal få samme behandling som andre norske kunststudenter.

- Det er ingen automatikk i at nye utdanningstilbud automatisk faller inn under denne ordningen. Det krever forskriftsendring og en særskilt vurdering. Denne ordningen er nå under utredning og det har derfor blitt satt stopp for inkludering av nye utdanningstilbud, uttaler Lubna Jafery.

AVSLAG FRA KULTURDEPARTEMENTET

Svaret kom imidlertid ikke før Høyres tromsorepresentant Elisabeth Aspaker rettet spørsmål til kulturministeren om likebehandling av alle kunststudenter i Norge. Anniken Huitfeldt la i sitt svar vekt på at også andre norske kunstutdannelse faller utenfor ord-

Setter strek? Både studenter og ansatte frykter nå for fremtida til Kunstakademiet i Tromsø.

ningen, og at en dispensasjon for Tromsøs del ikke er aktuelt. I et brev til Kulturdepartementet ber Tromsøstudentene nå om at vedtaket omgjøres, og peker på flere punkter hvor departementets avgjørelse er tvilsom. Solberg Dolmen forteller om sterk støtte etter at saken ble kjent, både fra det nordnorske kunstmiljøet og de andre

kunstakademiene i landet. Toneangivende nettsteder som kunstkritikk.no og kunstforum.as har allerede skrevet om saken. Universitetet i Tromsø har derimot ikke latt høre fra seg.

"Vi har allerede fått reaksjoner fra potensielle søkere som nå er blitt skeptiske til å søke Tromsø. På denne måten undergraver Kulturdepartementets avgjørelse hele tanken om et kunstakademi i Tromsø." - Line Solberg Dolmen

- Mitt inntrykk er at troen på verdien av et kunstakademi i Tromsø er sterk flere steder. Jarle Aarbakke støtter oss nok også, selv om

det ikke ennå er blitt synliggjort noen støtte fra Universitetet sentralt. Mitt inntrykk er at det er fra oss studenter mobiliseringen må komme, som for to år siden.

POLITISK VILJE

I 2008 var inntaket av nye studenter til Kunstakademiet på nippet til å bli frosset, som følge av problemer med finansiering.

- Studentene mobiliserte, og det endte med at stortingsrepresentant Lena Jensen fra SV dukket opp med penger. Det er derfor viktig for oss å få engasjert politikere nordfra,

studer i Norge. Forskjellsbe-

Lik behandling for lik utdanning

TEKST: ANDREAS M. HELLENES

Helga-Marie Norby, instituttleder ved Kunstakademiet, forteller Utopia at søknaden om dispensasjon fra departementets forskrift ble sendt for et og et halvt år siden.

Da jeg ble ansatt noe senere oppdaget jeg at den fortsatt lå til behandling hos Kulturdepartementet. Da var et år gått, og det viste seg at saksbehandleren var ny

og ikke kunne si noe om hvor lang tid det ville ta. Derfor valgte jeg en mer konfronterende linje, og tok kontakt med kulturpolitisk talsmann i Høyre, Olemic Thomassen. Han satte tromsrepresentanten Elisabeth Aspaker på saken. Først da, etter at saken ble brakt på bane fra politisk hold, kom det et svar fra departementet.

Nordby understreker at de fra Kunstakademiet så det som en selvfølge at deres

de har også mest å vinne på å støtte oss. Vi har allerede fått reaksjoner fra potensielle søkere som nå er blitt skeptiske til å søke Tromsø. På denne måten undergraver Kulturdepartementets avgjørelse hele tanken om et kunstakademi i Tromsø, de skaper en oppfatning om at det ikke er like bra som de andre. Men kvalitetsvurderingen er NOKUTs ansvar, og de har vurdert vår utdanning som tilsvarende de andre kunstakademiene. Det blir rett og slett for dumt hvis ikke vi skal få stipendet som alle andre kunststudenter får. Vi greide det for to år siden, det handler om politisk vilje nå som da, sier Line Solberg Dolmen.

På spørsmål fra Utopia om den politiske ledelsen i departementet kan tenkes å gripe inn i denne saken, svarer imidlertid statssekretær Jaffery nei.

- I Kulturløftet 2 har vi varslet en forbedring av stipendsystemet. Det er nødvendig å se nærmere på ordningen. Dette arbeidet er vi i gang med, og vi kan ikke innlemme nye utdanninger i ordningen nå. Derfor har vi gitt avslag til Universitetet i Tromsø foreløpig. Kunstnere som i dag ikke omfattes av ordningen henvises til å søke på andre ordninger, for eksempel statens arbeidsstipend for yngre kunstnere, uttaler Lubna Jaffery.

DETTE ER SAKEN

Stipend basert på gjennomført utdanning er en ordning vedtatt av Stortinget i 2002, og skal sikre penger i en overgangsfase til alle som har fullført en kunstfaglig grad. Kunstakademiet i Tromsø ble først opprettet i 2007, og står ikke oppført i forskriften blant de utdanningsinstitusjonene som tilbyr kunstutdanning i Norge. Kunstakademiet søkte derfor om dispensasjon fra forskriften. Søknaden om dispensasjon ble ikke innfridd av Kulturdepartementet.

studenter skulle få stipend. I sitt svar legger kulturministeren vekt på at også andre kunstutdanninger, som Filmskolen på Lillehammer og scenografiutdanningen ved Høyskolen i Oslo, ønsker å få del i stipendet. Helga-Marie Nordby presiserer overfor Utopia at kunststudentene i Tromsø – som elever ved et Kunstakademi likestilt med de i Oslo, Bergen og Trondheim – står i samme posisjon som de andre kunstakademiene studenter.

Løft blikket!

KOMMENTAR

TEKST: ANDREAS M. HELLENES

Kunstakademiet i Tromsø ble åpnet av finansminister Kristin Halvorsen høsten 2007. Første kull ble ferdige i våres, og har allerede rukket å sette sitt preg på byens kulturscene. Først og fremst gjennom å skape nye rom for samtidskunst, men også ved å samarbeide med etablerte aktører som Ordkalotten og Insomniafestivalen. Det kan allikevel synes som om Kulturdepartementet ikke har fått med seg at Kunstakademiet i Tromsø eksisterer.

Kunststudentene her i byen går nemlig glipp av startkapital på 70.000 kr etter fullført bachelorgrad – penger alle studenter utdannet ved andre norske kunstakademier mottar. Grunnen til dette er at forskriften for utdeling av stipendene ble skrevet i 2002, fem år før opprettelsen av et kunstakademi tilknyttet Universitetet i Tromsø. Kulturdepartementet har ikke sørget for å ajourføre forskriften med å innlemme det nye kunstakademiet. Derfor så Kunstakademiet i Tromsø seg nødt til å søke om dispensasjon fra forskriften for å sikre sine studenter midler; søknaden ble sendt for godt over et år siden, og først nylig kom det uventede avslaget.

Kulturministeren argumenterer i sin begrunnelse med at også studenter innenfor scenografi og film har henvendt seg til dem med spørsmål om stipendet. "Det knytter seg en vanskelig grensedragningsproblematikk til denne ordningen", heter det feilaktig hos Anniken Huitfeldt. Samme svada serveres nå av statssekretær Lubna Jaffery. Kunstakademiet i Tromsø står ikke i noen grenseposisjon. Det tilbyr en treårig bachelorutdanning som NOKUT har vurdert som tilsvarende den i Oslo, Bergen og Trondheim. Grensene ble dratt i 2002 og stipendordningen skissert nettopp for nyutdannede billedkunststudenter. At Kulturdepartementet nå er i gang med en evaluering og eventuelt utvidelse av sine stipendordninger kan ikke ha noe å si for studentene fra Kunstakademiet i Tromsø. Det er ikke for sent å få opp øynene i Kulturdepartementet.

- Det er en grunn til at stipendet i utgangspunktet ble etablert for billedkunstnere. Deres yrkeshverdag er slik at det finnes ingen mulighet for faste ansettelser – det er derfor en svært tøff etableringsfase. Det skulle bare mangle at våre studenter fikk samme muligheter som andre studenter med samme utdanning. Det er et spørsmål om lik behandling for studenter med lik utdanning, sier instituttlederen.

Turkis

JURIDISK RÅDGIJVNING
FOR KVINNER

JOBBE ET ÅR I JURK?

Du får:

- Mulighet til å hjelpe noen som virkelig trenger det
- Unik, praktisk erfaring i å formidle juss:
  - o Skriftlig saksbehandling
  - o Rettighetsinformasjon - holde foredrag
  - o Rettspolitisk arbeid
- Egne klienter
- Bli en del av et svært godt faglig og sosialt miljø
- Delvis lønn for arbeidet

Du må:

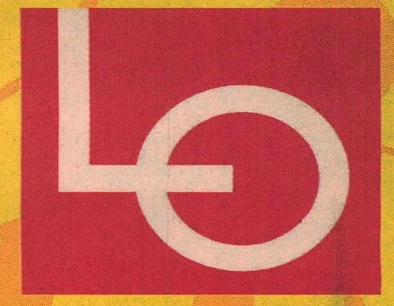
- Være ferdig med andre avdeling
- Være positiv, fleksibel, arbeidsom og engasjert

Send søknad med CV, referanser og karakterutskrift til:
Juridisk rådgivning for kvinner
Arbins gate 7, 0253 Oslo
Du kan også sende per e-post til:
jurk-postmottak@jus.uio.no
Søknadsfrist 1. november

Akademisk Kvarter

www.ak.uit.no

Nord-Norges største bokhandel!

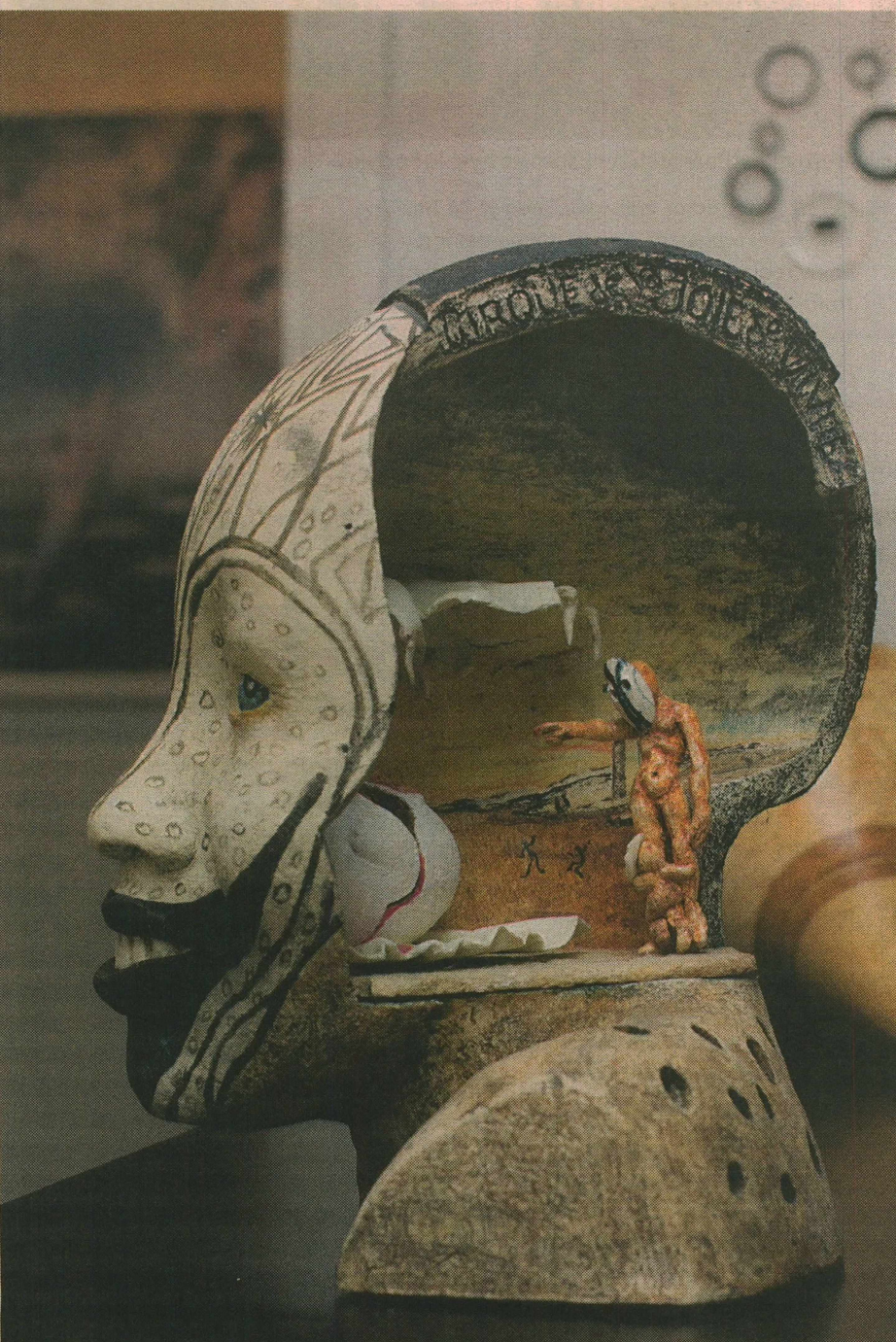

STUDENT MEDLEM

- Hjelp ved trøbbel på jobben
- Gratis forsikringer m.m.!
- LO tar samfunnsansvar!

For henvendelse:
Torill Nustad
NTL-kontoret, Øvre Lysthus, rom 1.06
e-post: ntl@uit.no
Telefon: 776 44864
Besøk gjerne vår Facebook-gruppe "LO Student UiTø"

SurrElisme

TEXT: STEWART HAASETH

KUNST: Rett over broa til fastlandet finner vi den kanskje mest spennende kunstutstillingen undertegnede har sett i Tromsø dette året. SurrElisme er en utstilling med surrealistiske varianter av malerier, foto, tegninger og skulpturer.

Gallerieier Grete Julie Scholl-Erichsen stiller selv ut noen eksepsjonelt spennende skulpturer, hvorav flere kan åpnes i flere dimensjoner. Dette er kunst som ikke kan beskrives med ord. Det du ser fra den siden av skulpturen, kan vise seg å være noe helt annet fra den andre siden.

En vandring i dette galleriet er en vandring inn i det ukjente, skremmende og spennende. Det er detaljer i utstillingen overalt, som en kan falle i staver for. Utstillingen er perfekt for studenter som trenger å få slappet av fra studiene, og få nyte noen timer i lutter lykke.

Susann Brox Nilsen er likevel den kunstneren her som treffer denne journalisten midt i hjertet. Hennes surrealistiske selvportrett åpner dører inn i verdener jeg ikke ante eksisterte. Hennes slapte pensler skjærer seg inn i sjelen, og etterlater seg malingsspor som har varig virkning.

Utstillingen er åpen tirsdag, onsdag og søndag hver uke frem til 18. desember. For å komme frem til dette lille, hjemmekoselige galleriet, går du opp Broxveien fra Shellstasjonen på fastlandet. Nyt dette uventede tankeeksperimentet i en ellers kald og ugjestmilde høst.

PLATEANMELDELSE

THE MOVING OOS
THE RETURN OF THE MOV-
ING OOS (OH YEAH)

TEKST: KRISTINE SOLBAKK
FOTO: PRESSE

The Mooving Oos er klar med et nytt, høstfriskt album, etter førsteutgivelsen i 2008. Det trønderske bandet er kjent for soul og 60-70 talls inspirert musikk. Det er hevet over all tvil at det å sikte seg mot retrotrenden gjør en musikkgruppe mer innbydende nå for tiden.

Spørsmålet er om dette er en nyskapende plate som holder lenger enn høstsesongen 2010. Musikken er noe kanskje noe man assosiativt vil forbinde med det halvkvalte sollyset bak utrygge skyformasjoner. Uten at musikken blir depressiv, dette er til tider gnistrende pop som er et fint antonym mot det velkjente utsagnet at norsk rock er miserabel. The Mooving Oos åpner med et sterkt førstespor "Revelations", som klinger passelig melankolsk. Vakker og slitbar rock. Den er en av låtene som markerer seg sterkest på platen, andre låta "Rapunzel" har en mørkere og litt mer alvorlig klang, den etterlater seg et visst inntrykk om dybde og kvalitet. Overgangen mellom låtene glir lett, noen ganger kan det føles som om låtene smelter inn i hverandre. Låtene føres relativt trygt gjennom skiva med det litt disco-aktige 70 tallspreget og progressive gitarriff. Det er ingen revolusjonerende fornyelse man sitter igjen med, selv om stemningen er fin og til tider fengende gjennom skiva.

Med riktig fokus på nordområdepolitikken

ESSAY

TEKST: STEWART HAASETH
ILLUSTRASJON: PRESSE

De siste ukene har det kommet to viktige, objektive bøker om problematikken rundt Nord-Norge og nordområdene. Hva er essensen i disse bøkene?

NORDOMRÅDEPOLITIKKEN SETT FRA NORD

Fagbokforlaget har kommet med boken *Nordområdepolitikken sett fra nord*. Boka er en antologi med bidrag fra nordområdesatsningens regionale eiere: ledere av kunnskapsinstitusjoner, bedrifter i petroleumsindustrien, politikere og byråkrater. Den inneholder også analyser fra flere av Norut Alta's forskere av hvordan nordområdepolitikken har påvirket utviklingen i nord.

- Målet vårt var å lage en bok som satte regionen på dagsordenen, sier Sveinung Eikeland, redaktør for boken, samt seniorforsker og direktør ved Norut Alta-Áltá.

- Vi ønsket å vise den nordnorske politikken fra flere ulike arenaer, noe jeg føler vi har klart.

I boken drøftes det hvordan nordlendingene selv kan påvirke utviklingen det som skal bli Norges mest moderne og vekstkraftige region. Det som har blitt Nord-Norge til del, er ikke mer enn det vi normalt ville fått uttelling for gjennom normale subsidier. Nå er tiden inne for å kunne løfte blikket, og forfatterne her legger ikke mye imellom når de bretter ut den underutviklede næringsutviklingen vi har fått her nord.

Minst like stor plass har visjonene for den fremtidige satsingen på den nordlige regionen fått. Her regnes det som et gode at miljøet er ødelagt på en slik måte at en kan åpne for kommersiell skipsfart fra Europa til Asia gjennom Nordøstpassasjen, likeså "Nordområdepolitikken sett fra nord blir overflatisk og populistisk, og er derfor mer en bok for mannen i gata enn en bok på universitetsnivå."

Minst like stor plass har visjonene for den fremtidige satsingen på den nordlige regionen fått. Her regnes det som et gode at miljøet er ødelagt på en slik måte at en kan åpne for kommersiell skipsfart fra Europa til Asia gjennom Nordøstpassasjen, likeså finner en ingen betenknings for at den endelige avtalen med Russland åpner for olje- og gassutvikling på Barentsokelen – samtidig som Barentshavet trekkes frem som vårt felles matfat.

Denne boken går bredt ut, og treffer med det ikke et fagmiljø i samme grad som *Oljevirkens inntog i nord*. Den blir overflatisk og populistisk, og er derfor mer en bok for mannen i gata enn en bok på universi-

Oljeeventyr: Så vel politikere som næringsliv fremstiller Barentshavet som et nytt Klondyke tetsnivå.

OLJEVIRKSOMHETENS INNTOG I NORD

En minst like spennende nyhet er nemlig boken fra Gyldendal akademisk forlag, som er redigert av Peter Arbo og Bjørn Hersoug, begge ansatt ved Fiskerihøgskolen. Denne boken tar for seg et segment av det som den forrige boken tok for seg, men blir dermed desto mer balansert og grundig i sine utredninger.

Bjørn Hersoug sier selv han var aktiv i motstanden mot oljeboring nord for 62. breddegrad, men at hans syn har mildnet med årene. Dels fordi teknologien har blitt bedre, og dels fordi markedskreftene presser myndighetene fra skanse til skanse. Det er ikke lengre snakk om det blir oljeboring, men mer når, hvor og hvordan oljeutvinningen vil skje.

Oljedebatten i dag er preget av steile fronter, der petroleumsutbyggingen sies å føre til enten velsignelse eller fordervelse. *Oljevirkens inntog i nord* går inn i mellom disse frontene. Artikkene er kanskje noe far-

get av forfatterne egne syn, men vi får her følge olje- og gassnæringen der de trer inn i en ny region, samtidig som vi får se hvordan Nord-Norge møter en ny type næringsvirksomhet. Her går boken i dybden på regional næringsutvikling, hvordan dette blir påvirket av det offentlige, og hvordan regionen kan

:"Oljevirkens inntog i nord burde bli obligatorisk lesing for alle som kommer med innspill innenfor petroleumssektoren."

bli en nøkkelsektor innen norsk økonomi. Det jeg liker best med boka, er hvordan den tar for seg de samfunnsmessige ringvirkningene oljevirkens inntog skaper – både i nåtid og fremtid. Denne boken burde bli obligatorisk lesing for alle som kommer med innspill innenfor petroleumssektoren.

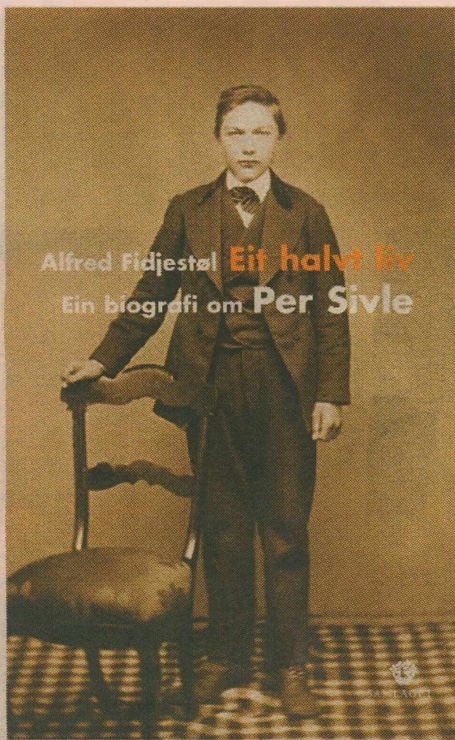
LIKEVEL...

...kan jeg ikke si annet enn at jeg sitter igjen med en flau smak i munnen, etter å ha lest disse bøkene. Ingenting av det som ramses opp her gir noen garanti for økonomisk vekst i nordområdene. Så godt som alle de aktuelle aktivitetene kan utføres av folk utenfor regionen, med innflydd mannskap fra Bergen eller utlandet. Under Snøhvitutbyggingen ble jo 18 000 nordmenn og 8 000 utlendinger flydd inn til Hammerfest. Den jevne innbygger har derimot heller blitt ansatt i infrastrukturen rundt kommunen. Det er samtidig bare selve Hammerfest som har tjent på å få Melkøya-prosjektet. Resten av fylket kan se langt etter den økonomiske gevinsten, om de da ikke slumper

Helstøpt biografi over et halvt liv

TEKST: HENRIK SOMDAL

Alfred Fidjestøl
Eit halvt liv – Ein biografi om Per Sivle
Det Norske Samlaget

Åååh, den er på nynorsk!!! Det var først etter tre siders lesning jeg oppdaget det åpenbare jeg burde ha sett allerede i tittelen på forsida. Undertegnede østlending kjente irritasjonen stige og angret et øyeblikk på å ha tatt på seg anmelderansvaret for boka. Gamle fordommer til side; Eit Halvt liv er en solid biografi fra Alfred Fidjestøls hånd som nå er utkommet i pocket fra Det Norske Samlaget.

LIFE'S A BITCH

Det meste gikk skeis for Per Sivle. Fra å være født på Voss som lausungen til en hestehandler og ei bondejente (som like etter døde i barsel, som vanlig var på bygdene den gangen) kom fosterbarnet Per Sivle til Kristiania i 1870-årene som et gudsllys fra landet for å studere. Hans Jæger brukte ham som modell i *Fra Kristiana-Bohemen*, - ikke som forelegg for den blivende bohemen Jarmann, men for festbremsen Henschen. Dette var på den tiden da Sivle, godt hjulpet av en god pietistisk oppdragelse på Vestlandet, lå våken om nettene av frykt for å runke seg gal og blind. Troen på Jesus

beholdt han en god stund – frykten for jordiske gleder gikk imidlertid raskt over. Etter mange år med motgang og drikkeproblemer skøyt han seg på et badehus i Kristiania. Han ble 47 år gammel. I mellomtiden hadde han rukket å markere seg som landsmålsforkjemper, presseemann og forfatter. I dag huskes han best som det siste, i den grad han huskes i det hele tatt?

FREM FRA GLEMSELEN

Om navnet Per Sivle ikke umiddelbart vekker assosiasjoner kan nok de fleste nynne gjenkjennende til visa *Den fyste song eg høyra fekk*, som er basert på et av Sivles ungdomsdikt. Han stod også bak romanen *Streik*, som har fått æren av å regnes som Norges første arbeiderroman. Det er ingen stor del av Sivles produksjon som fremdeles fenger publikum i dag - slik sett er *Et halvt liv* er en treffende tittel. Det er noe utilfredsstillende og middelmådig over Per Sivles liv og diktning. 1800-tallet led ingen mangel på ruvende skikkelser i norsk litteratur - og Sivle var ingen Wergeland, Ibsen eller Hamsun. Kan det bli en lese-

verdige bok av slikt? Faktisk kan det det. Alfred Fidjestøl sitter på store kunnskaper og en god fortellerevne som gjør *Eit halvt liv* til en spennende miljøskildring av 1800-tallets Norge. Sivle var en aktiv samfunnsborger og deltok med liv og lyst i det offentlige liv i en brytningstid i norsk historie. Han rakk å oppleve parlamentarismens innføring og arbeiderklassens opprør, og bidro til å forme den nasjonale bevisstheten i årene som ledet opp mot unionsoppløsningen. Mot denne bakgrunnen er det Alfred Fidjestøl tegner et svært menneskelig portrett av Per Sivle. Uten å legge skjul på dikterens personlige problemer, hans mange mislykkede forsøk av så vel politisk som litterær art, fremstår Sivle som en mann av sin tid. Fidjestøls bok viser at det ikke bare er nasjonens mest feirede menn hvis historier tåler å bli fortalt.

Så får man heller venne seg til målformen - den er helt i Sivles ånd.

Smått om Storting

TEKST: MAGNUS LYSBERG

Morten Søberg ønsker seg "tingmannen som evnar å reflektera teoretisk rundt si og Stortingets makt og kraft". Dessverre stiller han feil spørsmål på veien dit.

Morten Søbergs essay "Sverdrups ekko - Parlamentariske undersøkingar" er et forsøk på å spore institusjonen Stortingets historie, og forstå Stortinget som åstedet for politikk, gjennom spørsmålet: hva skjedde? Søberg har doktorgrad i økonomi fra Universitet i Oslo og er politisk rådgiver for Senterpartiets stortingsrepresentant Ola Borten Moe.

"GRISAR PRATAR IKKJE FRANSK"

Søberg begynner godt. Essayet er en elegi over en tapt politisk retorikk, over store politikere som maktet å skue mot horisonten fra Stortingets talerstol; kort sagt, nasjonens styrmenn. Forfatteren vil ha politikertyper som forholder seg til politikken som Jon Fosse forholder seg til poesien. Fosse skriver poetikk og poesi på samme tid, han evner å være både praktiker og teoretiker. På samme vis vil Søberg ha "tingmannen som evnar å reflektera teoretisk

"I Søbergs framstilling ble parlamentarismen innført som ved et trylleslag i 1884, da Johan Sverdrup proklamerte 'all makt i denne sal'. Slik viderefører han gammel venstrehistorie på tynt grunnlag."

rundt si og Stortingets makt og kraft. Og på same tid te seg sjølvikkert og med integritet, på Tinget, i tida." For å forstå det politiske systemet trekker Søberg fram filosofen Willard Van Orman Quine og hans essay "Two Dogmas of Empiricism", der Quine argumenterer mot det absolutte skillet mellom analytiske og syntetiske sannheter, med andre ord mot Kant. Quines rasjonalitetsprinsipp forklarer Søberg med at "grisar pratar ikkje fransk". Quines filosofi - og hvorfor den er relevant - forblir komplett uforståelig for denne anmelderen.

DE STORE MENNS NORGESHISTORIE

Norsk politisk historie er et gjennomgangstema. I Søbergs framstilling ble parlamentarismen innført som ved et trylleslag i 1884, da Johan Sverdrup proklamerte "all makt i denne sal".

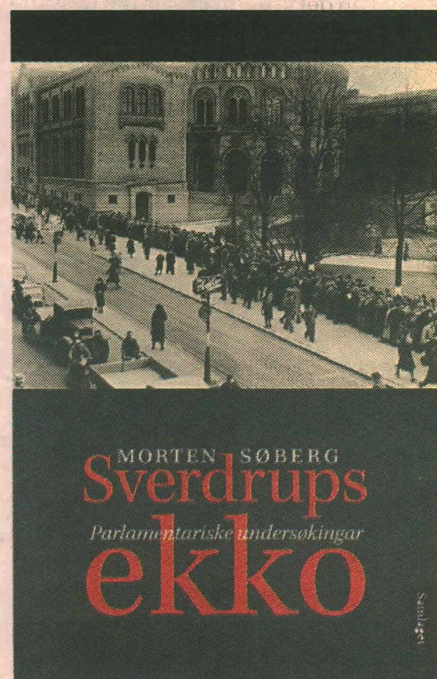
Slik viderefører han gammel venstrehistorie på tynt grunnlag. Rett nok vant Stortinget makt i riksrettsaken samme år; kongens absolutte veto i grunnlovsspørsmål ble fjernet, og regjeringen utgikk i sin helhet fra stortinget, men parlamentarismen var langt fra hogd i

stein. Det politiske systemets utvikling fra 1870-tallet til mellomkrigstiden var lang og kronglete.

Det var Christian Michelsen som kappet hodet av kongen i det han 7. juni 1905 nektet å underskrive kong Oscar den annens veto mot Stortingets lov om et eget norsk konsulatvesen. Den norske parlamentarismen som konstitusjonell rettspraksis var likevel ikke fullt ut innført før på begynnelsen av 1930-tallet, og ble grunnlovsfestet, som vi husker, i 2007. Mellom 1884 og 1929, da Stortingets spesialkomité slo fast at parlamentarismen var en konstitusjonell sedvane, hadde kun én regjering gått av etter mistillitsvotum, på tross av en rekke slike i Stortinget i samme periode. Johan Sverdrup nektet selv å gi opp regjeringsposisjon etter å ha tapt valg.

Søberg skriver slik de store menns historie. Mytologisering av fortidens politiske helter gjør at han mister den politiske kulturens historie av syne. Hva forhindrer lange linjer og store taler fra Stortingets talerstol? Spørsmålet blir aldri besvart. For å forstå stortingspolitikernes begrensinger burde Søberg tatt for seg vår tids politiske kultur. For stortingsrepresentanter skviset mellom interessepolitikk og en mediodynamikk i stadig raskere takt blir femten-sekunders in-

tervjuer fra vandrehallen viktigere enn flotte taler fra talerstolen. Det er kanskje mulig å gjøre noe med dette, men Søberg finner ikke svaret, mye fordi han stiller feil spørsmål.

Morten Søberg
Sverdrups ekko - Parlamentariske undersøkingar
Det Norske Samlaget

Kweli på Kulturhuset

Talib Kweli (US) spilte på Kulturhuset Torsdag 14 november. Svenske Petter ble avlyst, men Ken Ring kom isteden.

TEKST: JONAS ØRNES ANDERSEN, CHRISTIAN SLAAEN
FOTOS: CHRISTIAN SLAAEN

Talib Kweli, født i Queens, NY, debuterte i 1995 med sin gjesteopptreden på albumet *Doom* av gruppen *Mood*. Der møtte han DJ *Hi-Tek*, som han senere også spilte sammen med. Like etter begynte han et fruktbart samarbeid med *Mos Def* og dannet gruppa *Black Star*, de ga ut albumet *Mos Def & Talib Kweli Are Black Star*. Både Talib og *Mos Def* markerte seg sterkt i hiphop-verden. Talib blir etterhvert å finne i samme miljø som andre storheter som *Common*, *The Roots* og *Kanye West*. Alle har det felles at samfunnsengasjement har stått sentralt i artistenes musikk. Hans andre soloalbum gis ut i 2004 under navnet *The Beautiful Struggle* og er av mer kommersiell kaliber. I *Try Me* med *Mary J. Blidge* blir en stor hit. *Right About Now – the official sucka free CD* blir hans tredje album som utgis i 2005. I 2006 legger Kweli ni innspilte sanger ut på nett til gratis nedlasting under navnet *Liberation*, som er et samarbeidsprosjekt med den kreative produsenten *Madlib*. Kweli danner så sitt eget plateselskap, *Blacksmith Records*. Talib gir deretter ut *Eardrum* i 2007, hans fjerde soloalbum. Etter det mer eksperimentelle *Beautyful Struggle* er Talib her tilbake på et mer solid album og viser sin storhet ved å kunne rappe om alt fra politikk, religion til selvsagt hip hop. I 2010 slapp Talib, sammen med *Hi Tek* et nytt etterlengtet album, *Revolution per minute*. Talib Kweli kommer fra en velutdannet familie der moren er professor i engelsk, faren er professor i sosiologi og

broren professor i jus. Ingen vil vel kunne trekke i tvil at Kweli som rapper er inspirert og preget av sin bakgrunn. Det er gjennom tekstenes meningsinnhold at Talib har gjort seg virkelig gjeldende og høstet applaus fra blant annet *Jay-Z*.

Talib har vært i Norge en rekke ganger, men dette var første gang han har opptrådd i Tromsø. *Ken Ring* åpnet konserten med å

viser hvem som er sjefen på scenen. Med en gul hettegenser og en god rødvinflaske i hånda tok han med publikum på en liten *Ken Ring*-historie og spilte flere av de siste åras godlåter. Talib entret scenen etter at *Ken* hadde gjort jobben med å få opp temperaturen. Med stor autoritet, beinsolid teknikk og låter fra hele hans karriere på settet ble det en aften man sent vil glemme. *Hostile Gospel*, *Say Something*, *Definition*,

Ballad of the Black Gold, *Midnight hour* og *In this World* er noen av perlene som kan nevnes. Talib varmet også fansen med en ny låt som slippes senere i høst, *Mr International*. Etter konserten var publikum langt fra mett og ropte Talib tilbake. Talib ga publikum valuta for penga, spilte en ekstra halvtime og serverte tilslutt det alle ventet på, *Get By*. Etter konserten tok Kweli selv over som DJ og inviterte til dans.

To gode venner

TEKST: KJETIL ENGH AASEN

Mannen bak filmen, *David Fincher* har tidligere gitt oss knallfilmer som: *Seven*, *The Game*, *Fightclub*, *Panic Room*, *Zodiac*, samt den koselige *The Curious Case of Benjamin Button*. Men mange ble nervøse da en mann av et slikt kaliber plutselig skulle lage en biografisk film, altså en "based on a true story"-film om Facebook. Dette faktum fikk mange til å løfte et øyebryn, det andre øyebrynet ble derimot løftet når filmen hadde premiere. Personlig satt jeg med vidåpne øyne og stirret på den første scenen der vår protagonist og Facebook-grunder *Zuckerberg* forsnakker seg såpass at dama går ifra han. I denne første scenen blir mange ting klart: at denne filmen vil inneholde nærmest ingen klisjeer, at vi vil bli foret fantastisk scenografi og at manuset vil komme til å bli *Oscarnominert*. De to første premissene er til dags dato helt sanne.

Det er kanskje rart å si at en biografisk

film er visuelt imponerende, men det er den rett og slett, samtidig som det ikke virker som om de prøver for hardt. Det andre som muligens kunne virke uviktig; er musikken, men i denne filmen er musikken en viktig brikke for å holde tempoet oppe. Vi får også høre "Dovregubbens Hall" (i en scene som kanskje er årets mest teknisk interessante!).

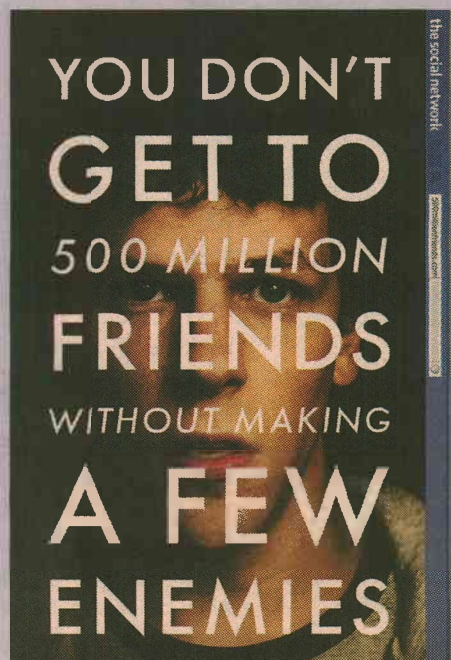
Historien virvler rundt *Zuckerberg* (*Eisenberg*) og *Saverin* (*Garfield*, som dukker opp som *Peter Parker* i neste *Spiderman*-film) og deres vennskap. Filmene går frem og tilbake imellom historien om Facebooks begynnelse/suksess, og et søksmål *Saverin* har mot *Zuckerberg* som blir forklart igjennom filmens handling. Vi får se hvordan livet til disse to founderne utfolder seg idet verden rundt dem blir større og større, og det er når *Napster* grunnleggeren *Sean Parker* (*Justin Timberlake*) entreer filmen at ting begynner å bli virkelig interessant,

for da må *Zuckerberg* velge mellom sitt vennskap med *Saverin* og suksess.

The Social Network fikk meg til å tenke på *Disney*-klassikeren *To gode venner*; når det kommer til historien er de ganske ulike, men filmen handler om en vennskap som sakte, men sikkert blir ruinert, en egentlig ganske trist greie. Et av filmens "høydepunkter" er når *Garfields* karakter får et raseriutbrudd ovenfor *Zuckerberg*, og her vises det stor skuespillerferdighet, noe som vil berolige alle som savner *Tobey Maguire* i *Spiderman*-franchisen.

Som oftest kikker jeg på klokka under filmer, bare for å vite sånn cirka hvor lenge det er igjen, men denne gangen klarte jeg ikke å ta øynene av lerretet. Det rett og slett nesten ingenting å utsette på filmen, utenom 10 minutter midt i filmen som var litt døsig. Filmene fortjener de høye snittkarakterene den

har fått hittil, eksepsjonelt er ord som passer bra. Det er ikke ofte man stikker på kino for å se en biografisk film, men

Tittel: Natt
Av: Bjarte Aamo Lund

Nikon D2Xs, Nikkor 50mm f/1.4 D AF, ISO 100, f/8 30s.
Teknikk: stødig underlag, utløst med fjernkontroll

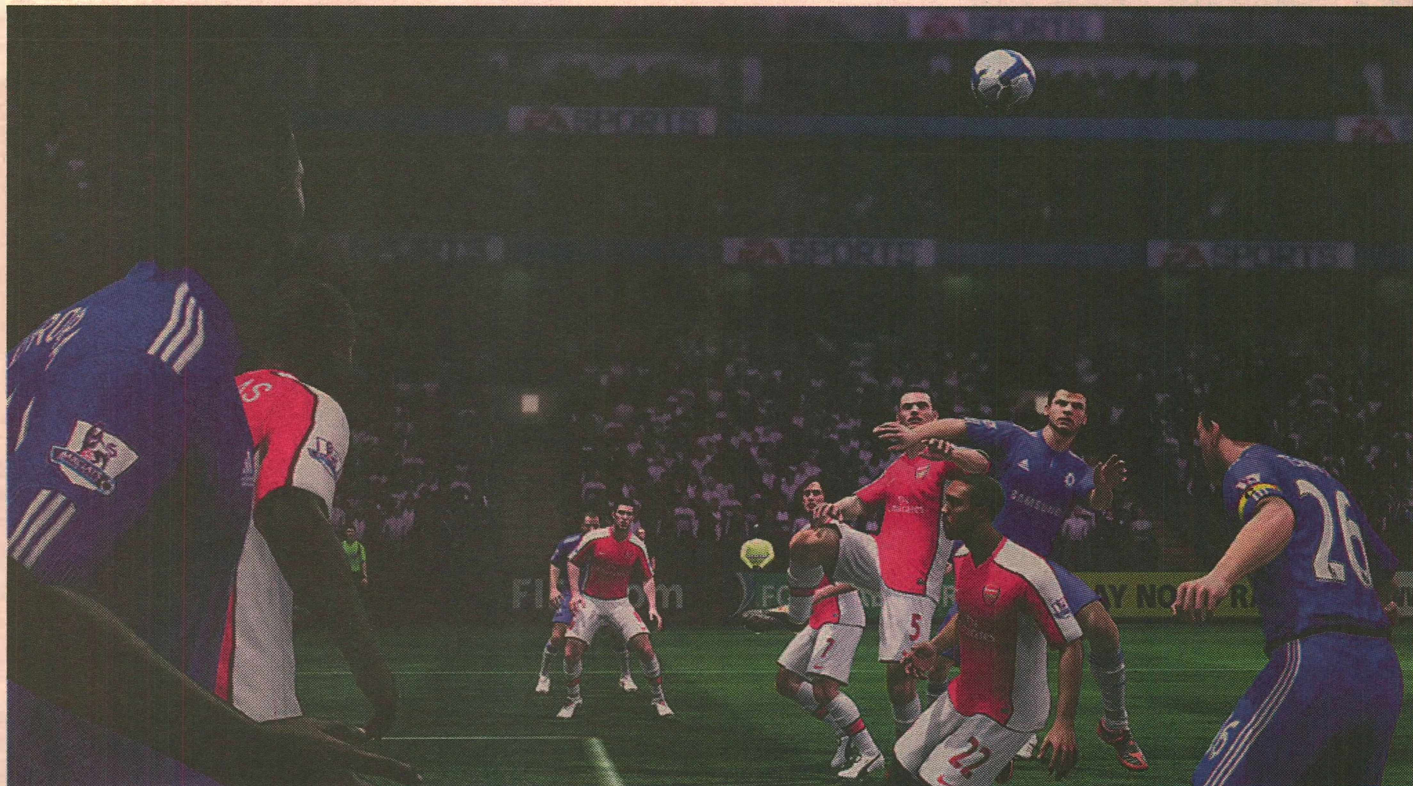
Mat og tid

TEXT: JONAS ØRNES ANDERSEN,
LASSE KRISTIANSEN

Mat, spise og næring er blant kroppens viktigste behov. Likevel øker fokuset på hurtigmat, og hvordan man kan lage og spise mat på kortest mulig tid. Dette gjør noe med forholdet vi har til mat. Slik henger menneske, mat og tid sammen.

Menneskets forhold til mat svekkes gjennom det som kalles tidsklemma. Tid er noe som ser ut til å krympe. Vi vet ikke om tiden er mindre, knappere eller går fortere enn før. Forsøker vi å gjøre mer på kortere tid? Tidsklemma er en virkelighet som ofte går på bekostning av maten. Ikke det at vi spiser mindre. Vi spiser nok heller mer, men vi spiser fortere og bruker mindre tid på mat. Likevel har vi bedre råd enn før, og mat er mer tilgjengelig. Vi kan kjøpe det vi vil og spise det vi vil. Men vil vi virkelig spise ferdigmat? Tid er flyktig, og fylles med det vi velger å ta inn i våre liv. Ved å spare inn tid på noen aktiviteter vil vi få mer tid til å bruke på andre igjen. Mat og matlaging blir nedprioritert. I hvert fall dersom vi ser på salgshallene og tilgjengeligheten av ferdiglaget mat. Det er alt fra sauser og supper til hele retter av typen Fjordland. Frossenpizza har eksistert i mange år, og tilbudet om å kunne kjøpe en ferdig rett som bare trenger å varmes opp øker. Det er mat vi ikke vet hvor kommer fra, hva er laget av, eller hvordan er tilberedt. Er alt dette blitt ubetydelig? Er dette et resultat av tiden som forsvinner? Sier det kanskje noe om større tendenser i samfunnet? Hva kom først av tidsklemma og ferdigmaten? Forsterker de hverandre? Vi tror det er få som har en diett bestående utelukkende av ferdigmat, men vi er sikre på at tiden dedikert til matlaging er blitt mindre. Hva er det da som tar mer tid? Mat har blitt en nedprioritert nødvendig onde. Det er blitt en ting uten innhold. Forholdet til mat har blitt et forhold uten kjærlighet eller dedikasjon. Likevel er næring den viktigste faktoren for menneskets overlevelse. Vi ønsker ikke å rakke ned på de som føler at tiden ikke alltid strekker til, men det er heller ikke så vanskelig å lage god kjapp mat. Et bedre forhold til mat gir kanskje et bedre forhold til deg selv og andre?, Vis litt kjærlighet til maten. Lek med maten, snakk med maten, bli kjent med maten og elsk med maten.

Denne matspalten er dedikert nettopp til dette. Kjærlighet til mat. Mat og tid. Prioritering av tid til mat. Mat er noe av det beste som finnes, så hvorfor spise dårlig mat? Tiden er der. Det er opp til hver enkelt å bruke tiden på best mulig måte.

Finn fem feil: FIFA 11 imponerer ikke andre enn die-hard-fans

Hvileeskjæret FIFA 11

SPILL: FIFA 11 har nå vært ute i handelen et par uker. Er det virkelig så bra som enkelte vil ha det til?

TEKST: STEWART HÅSETH
SKJERMFOTO: PRESSE

Jeg mener det ikke er det. For dem som har spilt FIFA 10 er det lite nytt, og det nye i spillet fratar oss gleden ved å spille - heller enn å tilføre noe godt.

La gå at grafikken er noe bedre enn i fjor, men du spiller jo ikke FIFA for å se på spillerne? Apropos spillere. Hva er greia med at du kan "styre" keeperen? Selv om du forsøker å kaste deg i motsatt retning så overstyrr spillet hvor du slenger deg!

I FIFA 10 fungerte i hvert fall onlinedelen. I FIFA 11 har sentringspillet blitt mye mer komplisert - noe som er like greit siden det ikke tar tre trekk før du er i noenlunde sikker scoringsposisjon, som i fjorårets spill. Ulempen er at om du spiller online er det

nesten umulig å score, om så det andre laget skulle bestå av unger fra en barnehage. De fleste kampene jeg spilte endte med 1-0 til det ene laget. Feilpasningene florerer, og selv om du spilte fra samme rom som andre på laget gikk ballen i hytt og gevær. FIFA 11 skal visstnok være mer uforutsigbart, men var det nødvendig å gjøre dette på en måte som fikk den mye omtalte VM-ballen til å fremstå som en presis ball?

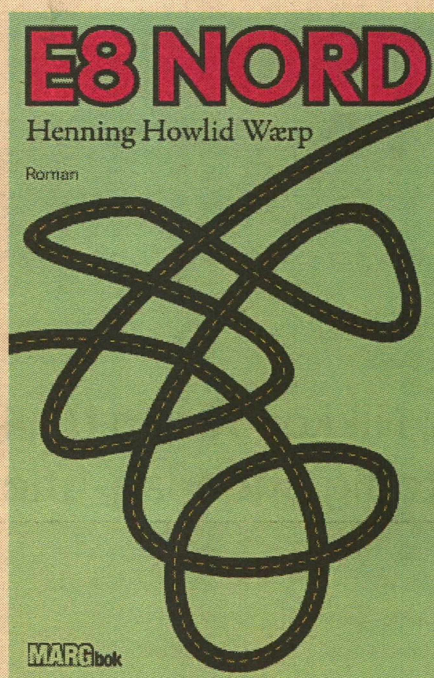
Spillerne har også fått nye animasjoner i kampene. Dessverre fungerer dette bare på de mest profilerte spillerne. Så om du ikke vet navnet på de 10-15 mest kjente spillerne, kan du se forgjeves etter disse. En annen ny faktor er det fysiske ved spillerne. Er forsvarsspilleren er stor busemann, så kan han lett blåse de med spinklere bein rett av banen. Her har jeg opplevd en glitsj,

der disse store spillerne har brast rett igjen mot spillere - uten at disse ble truffet. Merkelig sak, men som sikkert blir rettet opp i den nærstående firmware-oppdateringen. Denne oppdateringen bør også endre AI innstillingene tilbake til dem vi hadde i FIFA 10, for her fungerer de i hvert fall ikke! Forsøker du å sentre til en på laget som ikke er et opplagt førstevalg, kan du være 100 % sikker på at denne spilleren vil springe motsatt vei. Så mye for å gjøre det uventede...

Kort oppsummert kan jeg vel si at dette spillet passer kun for dem som har alle de andre FIFA-spillene i samlinga si. Alle andre som har FIFA 10, bør heller sette pengene sine i Fallout 3 - som anmeldes i neste utgave av Utopia.

Professor romandebuterer

DEBUTANT: Henning Howlid Wærp, professor i nordisk litteratur ved Universitetet i Tromsø, åpner sitt skjønnlitterære forfatterskap med romanen E8 Nord på MargBok Forlag. Bokas tittel henspiller på veistrekningen mellom Tromsø og Nordkjosbotn, som hovedpersonen kjører frem og tilbake i et forsøk på å unnsnippe rastløshet og stress i det forlaget beskriver som en roadmovie av en roman.

Bragepris-nominasjon til Tone Huse

UiT-stipendiat i samfunnsgeografi Tone Huse er nominert til Brageprisen 2010 i kategorien for sakprosa. Hun er nominert for boka «Tøyengata - et nyrikt stykke Norge», som kom ut på Flamme forlag tidligere i år. Boka tar for seg gentrifisering av østkant-Oslo. Boka er basert på intervjuer med tidligere og nåværende beboere i Tøyengata. Nominasjonsjuryen beskriver i sin presentasjon boka som en «urban bok i vakker design, som i sin bruk av gata som plot virker forut for sin tid», og legger til at «Huses mikroskop fanger presist gentrifisering som preger mange av verdens byer. Intervjuene med nåværende og tidligere beboere får teksten til å leve, de teoretiske modellene løfter fenomenet Tøyengata og understreker den større historien som har forandret bydelen og hovedstaden».

QUIZ

SECTION 1: GEOGRAPHY

1. How many states does Australia have?
2. What is the largest living land carnivore?
3. What are the colours of The Netherlands flag, and in what order do they appear?
4. What is the least populated country in the world?
5. The Cook Strait divides the north and south land-masses of which country?

SECTION 2: HISTORY

1. On a standard clothing label, what does a crossed-out black triangle represent?
2. True or false: a typical earthworm has a total of ten hearts.
3. What are the constituents of a dry Martini?
4. What is 23x14?
5. What is the name of the major Australian airline?

SECTION 3: CULTURE

1. Who wrote the orchestral suite, *The Planets*?
2. Sushi: what is the difference between nigiri and shashimi?
3. How many candles are lit during the Jewish celebration of Hanukkah?
4. What is the name of the cartoonist behind *Calvin and Hobbes*?
5. How many James Bond films did Roger Moore star in?

THE UTROSCOPE

5. OKTOBER - 19. OKTOBER

Tekst: Uncle Tarot

Illustrasjoner: Marie S. Johansson.

SCORPIO

Mars has been in line with Venus this week, which has made you feel like you're missing something. It's your personality (whatever shred of one you had). You won't find it again (thank God).

SAGITTARIUS

Your inner child has been calling out to you this week, or in other words: an unwanted fetus is begging you to stop drinking. Congratulations!

CAPRICORN

You've been deliberating whether or not to dye your hair a different colour. Do it. Perhaps start putting some effort into your make-up too. And get a new wardrobe already. And quit whinging.

AQUARIUS

Don't be afraid to be weak, don't be too proud to be strong, just

look into your heart my friend, that will be the return to yourself... the return to innocence.

PISCES

The colours red on white are ominous for you this week. It could be blood on snow, but it's most likely just your period.

ARIES

You've been considering doing humanitarian work for some years. Now is the time. While you've been sipping your Kr.62 beer, children in Asia have been dying. You selfish bastard.

TAURUS

You're one of a kind, but if the universe needed another person like you, it'd have itself a little squat and push one out.

GEMINI

Oops. Something went wrong. We're working on getting this fixed as soon as we can. You may

be able to try again soon.

CANCER

The celestial bodies want YOU to start writing for Utopia. Failure to do so might result in death.

LEO

Your life has been like a jigsaw puzzle recently: difficult, boring and missing crucial pieces. Try a new game: maybe Hangman?

VIRGO

Virgos, you put too much trust in horoscopes. They're a useless bag of wank for 30-something women with no children, and not to be trusted. Oh, and yours this week is: don't worry! Everything will be OK.

LIBRA

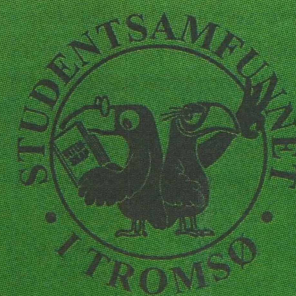
Libras - unite! If you meet an Aries this week, you have full celestial permission to smack them in the face. Go Libras, go!

studentenes
egen cafe
i hus 2
teorifagsbygget

åpent hver
dag 12-18
beste vafler
på campus
for kun 10 kr

spillkveld
mandager
18 - 21

ANSVNER:	2.4 322.
1.1 6: New South Wales, Queensland, South Australia, Tasmania, Victoria and Western Australia.	2.5 Qantas.
1.2 The Polar Bear.	3.1 Holst.
1.3 From top to bottom: red, white, blue.	3.2 Sashimi is simply a slice of raw fish; nigiri is fish on rice.
1.4 The Pitcairn Islands, with only 50 people.	3.3 9.
1.5 New Zealand.	3.4 Bill Watterson.
2.1 Do not bleach.	3.5 7: Live and Let Die; The Man with the Golden Gun; The Spy Who Loved Me; Moonraker; For Your Eyes Only; Octopussy; A View to a Kill.
2.2 True.	
2.3 Gin and Vermouth.	

MISSED CONNECTIONS

Do any of these ring a bell? Let us know: misconnections@utopia.no

We saw each other at F2 bus stop in town, around 7pm on Saturday. You were the tall girl, with blonde hair, blue eyes and a great body. I was the short, thin boy with glasses and a World of Warcraft t-shirt. We had a connection, get in touch.

To the Italian stallion in Bodega: you have a boyfriend but I don't care. I want to eat pasta off you, but I don't have the courage to say hello. I'll be wearing a red jumper.

Chinese girl at Kraft! I helped you with you bench press on Tuesday. You giggled but

I never asked you your name. Let's find another use for the bench?

You held the door for me at the library last Monday evening. I was the girl with brown hair and a pink jacket. I noticed you smelt like cinnamon. I can't stop thinking about

you: you've opened the door to my heart.

To the girl I met while waiting for the gynecologist last Wednesday: I have to see you again. Thinking about you made my examination so much smoother. Let's give each other a check-up sometime soon.

ANSVARLIG REDAKTØR
FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
KULTURREDAKTØR
ANDREAS M. HELLENES
FOTOREDAKTØR
VICTORIA BEZBODOROVA

ANNONSER
TOMEK MOSSAKOWSKI
GRAFISK UTFORMING
BERNHARD SIEBERT
IT
RYAN JOHNSON

DISTRIBUTØR
TOBIAS BROX WIIK
NYHETSJOURNALISTER
BJARTE AARMO LUND
HEDVIG ØLMHEIM
KJERSTI HELLESØY

TOMEK MOSSAKOWSKI
KULTURJOURNALISTER
CHRISTIAN SLAAEN
HENRIK SOMDAL
JONAS ØRNES ANDERSEN
KJETIL ENGH AASEN

KRISTINE SOLBAKK
MAGNUS LYSBERG
STEWART HAASETH
TOMEK MOSSAKOWSKI
FOTOGRAFER
BJARTE ARMO LUND

CHRISTIAN SLAAEN
IDA RASMUSSEN
SVEIN RUNE DJUVE
VEGAR HERSTRØM
ILLUSTRATØRER
THEO TVETERÅS

PFU

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

ONSDAG 3. NOVEMBER

Dialogmøte: Strategiplanen for visuell kunst i Nord-Norge

Handlingsplanen for visuell kunst i Troms skal innarbeides i den nye strategiplanen for visuell kunst i Nord-Norge.

[Rica Ishavshotell, 10.30](#)

Arnfinn Haram: Kyrkja som motkultur

Frater Arnfinn, prior for Dominikanerklosteret på Majorstua i Oslo, tar opp kirkas rolle som motkulturell bevegelse i dagens verden.

[Tromsø Bibliotek, 19.00](#)

Konsert: Tommy Tokyo & Starving for My Gravy

I september 2010 ga Tommy Tokyo & Starving For My Gravy ut sin tredje

plate. Nå spiller de igjen i Tromsø.
[Driv, 21.00](#)

TORS DAG 4. NOVEMBER

TIK: Barokkonsert: Spor av himmel, smak av jord - Tromsø Kammerorkester

I anledning Tromsø Internasjonale Kirkefestival 2010 spiller barokkspecialist og fiolinist Bjarte Eike med TKO. Telemann, Biber og Corelli står på programmet. [Tromsø Domkirke, 19.30](#)

Konsert: Moving Oos

The Mooving Oos tar med sin nye skive, anmeldt i dette Utopia, til Driv.
[Driv, 21.00](#)

LØRDAG 6. NOVEMBER

Vest Sahara-konferanse

Konferansen «35 år uten rettigheter

- du kan bidra til et fritt Vest-Sahara» arrangeres av Fredssenteret i Tromsø, SAIH-Tromsø og Støttekomiteen for Vest-Sahara på Fredssenteret ved Universitetet i Tromsø.

[Fredssenteret, Nedre Lysthus, Universitetet i Tromsø, 09.30](#)

Lørdagsuniversitetet: "Alle tings sansbare legemlighet."

"Alle tings sansbare legemlighet." Noen filosofiske synspunkt på vår kroppslige eksistens ved Dag T. Andersson, Institutt for filosofi og førstesemesterstudier.

[Driv, 13.00](#)

SØNDAG 7. NOVEMBER

Film: Om guder og mennesker

I forbindelse med årets Kirkefestival vises den prisbelønte franske filmen Om guder og mennesker fra 2010.

Den forteller historien om en liten gruppe munkes ved et kloster i Algerie, om deres liv i spenning mellom kontemplasjonen innenfor klostermurene og presset fra samfunnet utenfor.

[Verdensteatret, 21.15](#)

ONSDAG 10. NOVEMBER

Film: The Killing

Ukas film fra filmklubben er Stanley Kubricks første ordinære spillefilm, The Killing fra 1956.

[Verdensteatret, 19.00](#)

TORS DAG 11. NOVEMBER

Arkitektpresentasjon: Helen & Hard

Akritekktkontoret Helen & Hard har hatt en stor og variert produksjon siden starten i 1996. Deres seneste prosjekter omfatter Preikestolen Turisthytte og Norges EXPO paviljong i Shanghai.

[Kurant, 19.00](#)